

Lektor ekovýchovy Jan Kašinský: Zvířata nejsou ani čestná ani krutá

Stanice pro záchranu živočichů v Bartošovicích slouží od roku 1983 jako nemocnice pro divoká zvířata a byla vůbec prvním zařízením tohoto charakteru ve střední Evropě. Stanici spravuje základní organizace Českého svazu ochránců přírody v Novém Jičíně - a jakým způsobem se zde promítla doba covidová? Na to odpovídá zástupce vedoucího stanice, lektor ekovýchovy, Jan Kašinský: „Covidová doba se projevila zejména v poklesu počtu návštěvníků. Nejvíce byly omezeny programy pro školy.“

Zkusme na úvod trochu statistiky: kolik má stanice zaměstnanců, kolik spolupracovníků, o kolik zvířat se v průměru ročně stará, výčet nejčastěji zachráněných druhů zvířat, územní působnost...

„Ve stanici pracuje 8 stálých zaměstnanců a dále nepravidelně pracovníci na zkrácený úvazek, jeden až tři sezónní brigádníci, resp. studenti-praktikanti středních a vysokých škol. Ročně přijímáme přes 2000 zvířat (v roce 2021 to bylo 2365) a daří se 50 až 55 procent vypustit zpět do přírody. A naše působnost zahrnuje téměř celý Moravskoslezský kraj bez Bruntálska a okrajové části Olomouckého kraje a Zlínského kraje.“

Jaké nejkurióznější případy a příběhy Vám zůstaly v paměti?

„Kuriózní případy souvisí často s tím, že lidé zamění neživý objekt za (zdánlivě) nebezpečné zvíře nebo za zvíře v nebezpečí. Například zbrcují policii, hasiče, a záchranou stanici, abychom zachránili vypadlé čapí mládě, stojící v parku u chodníku, a nakonec se ukáže, že jde o hydrant! Nebo starší paní zjistí, že ji na balkoně na pradelní šňůře sedí malá sova a pak

Puštílek obecný znečištěný sazemi - zapadlý do komína

se ukáže, že to je roztřepený ukončovací uzel na šňůře! Jindy jde o absolutní neznalost zvířat i u lidí, kteří by měli mít, alespoň základní vědomosti a pak nám volá veterinář, který má dvě mláďata dravce, a nakonec se ukáže, že pan veterinář nepozná holuby!“

Jaké máte programy pro šíření osvěty ve veřejnosti?

„Většina našich programů je určena školám všech stupňů. Od mateřských po vysoké.“

Pokračování na str. 24

Festival Colours of Ostrava

V unikátních industriálních prostorech Dolních Vítkovic se od 13. července uskutečnil čtyřdenní festival Colours of Ostrava. Vrátil se po dvou covidových letech v situaci, kterou ředitelka festivalu Zlata Holušová označila za bezprecedentní. „Je to vážnější souboj než kdykoliv dřív. Z koncertního průmyslu vymizely technické profese, těch lidí se vrátila možná polovina. Stánkaři nemají na to, aby zaplatili zálohy. Pořadatelé z celé Evropy stojí fronty na kamiony, které vozí techniku. A když každý měsíc zdrazuje benzin, je nemožné cokoliv napláňovat. Ale my ten souboj vyhraje,“ řekla úvodem. A výsledek jí dal za pravdu.

Působivou úvodní choreografií obstaral Cirk La Putyka, a postupně pak následovaly desítky umělců všech žánrů z dvaatřiceti zemí světa. Kromě americké rockové kapely The Killers se představilo také světově proslulé duo Twenty One Pilots a jedním z vrcholů byl i koncert americké zpěvačky Laury Pergolizziové, vystupující pod svými iniciálami LP.

Více na str. 8

SVATOVÁCLAVSKÝ HUDEBNÍ FESTIVAL letos se světovou operní divou Elínou Garančou

Jedinečné okamžiky v rámci svého motta "koncert v kostele je zážitek" slibuje jeden z pěti největších festivalů klasické hudby v Česku, Svatováclavský hudební festival. 19. ročník probíhá od 2. do 28. září a nabízí 33 koncertů po celém Moravskoslezském kraji. Uvede nejen špičkové interpretovanou duchovní a tzv. starou hudbu, ale i jazz.

Festival byl slavnostně zahájen 2. září v Katedrále Božského Spasitele v centru Ostravy, letos Mozartovou *Velkou mší c moll* a *"Lineckou symfonií"* v podání PKF Prague Philharmonia v nastudování dirigenta Václava Lukse společně s Českým filharmonickým sborem Brno a prvotřídními sólisty v čele se Simonou Šaturovou a Martinou Jankovou.

Více na str. 8

Co je a co není štěstí, jak je to se zdravím, kam se ztrácí čas, o tom, jak moudré je umět dávat, o obličejových svaích při úsměvu, o rozumu a vzteklém egu a o tom, co lidi posiluje.

MUDr. Růžena Mašková

Minule jsem zde uvedla přísloví „Řekni mi, co čteš, já ti řeknu, kdo jsi.“ Jenže ono to platí i v širším měřítku: řekni mi, co si přeješ, co chceš, co děláš - a já ti řeknu, kdo jsi. Přičemž ze všeho nejvíce si každý samozřejmě přeje být zdravý a šťastný. Mimochodem, leckdo si zaměňuje množství peněz za štěstí, ale tak tomu opravdu není. To by totiž znamenalo, že šťastní jsou pouze majitelé tučných kont - ovšem právě ti mají obvykle nejvíce starostí a strachu, aby o peníze nepřišli.

A jak je to se zdravím? Vypadá to, že s ničím lidé ne hazardují více než se svým zdravím. Samostatnými kapitolami jsou v tom stravování, drogování, psychické i fyzické konflikty, ovšem dnes už paradoxně i sport. Ráda se na sportovní utkání dívám, především kvůli radostným emocím v publiku, ale když jde o krkolomné výkony, kdy adrenalin je vybičován snad až za hranice možného a dochází k mrzačení lidí, to není nic pro mne. I naši vývojoví předchůdci, opice, se v tomto chovají rozumněji než my. Navíc, když se podíváte na sportovní výkony kdysi, byla v nich elegance, zatímco dnes by se takový sportovec nedostal ani do nominace.

Ovšem to neustálé zvyšování laťky výkonnosti platí vlastně všude, nejen ve sportu. Vzpomněla jsem si anekdotu, která snad už ani není anekdotou: Dědeček se ptá vnuka v manažerské funkci - proč pořád někde lítáš letadlem? Protože to šetří čas, zni odpověď. Na to dědeček opáčil: A co s tím ušetřeným časem děláš? Na takovou otázku však už vnuk odpověď neměl...

Opravdu, kam se ztrácí čas? Vždyť já pamatuji doby, kdy se pralo ručně, dralo se peří, všude se chodilo pěšky - a lidé k sobě měli blíž. Požadavkem současné doby je tedy spěch, peníze a leckdy bohužel i násilí. Oproti tomu naši prapředkové dokázali bez internetu, raket a technických vymožeností (ale i bez obskurností) vybudovat chrámy a

stavby v Egyptě, Mexiku i jinde, které obdivujeme a někdy ani nechápeme, jak to dokázali. Takže jejich hodnoty přetrvávají tisíciletí - a co ty naše?

Tím chci říci, že kdo chce být stále dokonalejší v získávání peněz a hmotných statků, nedokáže mít opravdovou radost. I Bible nás učí, že je moudřejší umět dávat a kdo dává, má stále dost, a ještě navíc s pocitem uspokojení, který se jinak získat nedá. Opačný pocit, zatížené svědomí z okrádání lidí, se také jinak získat nedá - ovšem - i když se jej člověk snaží ignorovat, nejen že ho neopustí, nýbrž roste. Což znamená, že štěstí a spokojenost má každý takzvaně ve svých rukách (ve skutečnosti ve svém srdci). A začít můžeme třeba tím, co nás opravdu nic nestojí: úsměvem.

Zatímco při úsměvu zapojíme dohromady okolo šestnácti svalů, při mračení je jich třeba čtyřicet tři. Pravda, někteří vědci to zpochybňují a tvrdí, že k vyjádření malého zdvořilostního úsměvu potřebujeme zapojit deset obličejových svalů, zatímco k drobnému zamračení nám jich stačí pouze šest. Ať tak nebo tak, faktem je, že mezi nejpoužívanější obličejové svaly patří ty, které slouží k úsměvu (nacházejí se na tvářích), a ty, díky kterým se můžeme mračit (uprostřed čela). A víte co? Kdo by se s tím počítal? Zvláště, když usměvavý člověk je už na první pohled příjemnější a je mu lépe i v jeho vlastním nitru. Stejně tak dobré slovo téměř nic nestojí, ale má velký účinek. Pochopení a dodání naděje lidi zkrátka posiluje.

Pak tady máme lidi na opačném pólu. Například si naplánují turistický výlet a pořádná bouřka - což při současných výkyvech teplot je docela běžné - jim ho zhatí. A oni jsou otrávení a otravují všechny kolem sebe, místo aby měli radost z užitečného deště. Nebo jsou ještě horší jedinci, neústupní a přemoudří, kteří se přímo programově chtějí hádat. Těm nevysvětlíte ani to, že v hádce se nikdy nic nevyřeší a nevyřeší. Že nemá smysl zapojovat emoce a zvýšený tlak tam, kde by se mělo více mlčet a myslet, kde by měl být zapojen rozum, a ne vzteklé ego.

Neúcta k lidem pak jde zároveň ruku v ruce s neúctou k přírodě. Proto se (zejména zbohatlíci) snaží svoji přemodřelost a vychytralost zasahovat do běhu přírody a dělají tak mnohem více škody než užítku. Výsledkem je třeba kácení lesů v obrovských plochách, tuny plastů v mořích, i velehory zaneřádané lidskými odpadky, nebo ničení atmosféry Země těmi, kteří se nechávají za miliony vystřelit na chvíli do vesmíru.

Ale jak už jsem řekla, dobré slovo a naděje lidi posiluje, proto skončím optimisticky:

Přeji všem, aby si užívali štěstí a krásu, kterou mají k dispozici ve svém okolí, stejně jako v sobě.

Růžena Mašková

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Moravskoslezský kraj

H A V Í Ř O V

Ředitelka Ostravského muzea Jiřina Kábrtová: Na některé výstavy se stály fronty až na náměstí

Paní Jiřina Kábrtová, ředitelka Ostravského muzea, má ve svém oboru značné renomé. Ostatně, právě muzejnictví věnovala plných pětadvaceti let svého života. Ovšem nyní už chce svou kariéru ukončit. Proč?

„Asi před půl rokem jsem říkala, že kromě věku je dalším důvodem k odchodu do důchodu starost o 91letou maminku a taky to, že si nechci zvykat na nového primátora, protože současný pan primátor Macura říkal, že už kandidovat nebude.

No a vše je jinak. Pan primátor znovu kandiduje, moje zlatá maminka mne před měsícem opustila, a tak jediné, co platí je, že 1.9.2022 končím ve funkci ředitelky. Dokončím rok 2022 a definitivně odejdu do důchodu. Ovšem doma určitě sedět nebudu, protože je docela o mé nápady a zkušenosti zájem. Ale bude to jen na kratší úvazek, a hlavně už nic exponovaného. Skoro 23 let ve funkci ředitelky bylo až nad hlavu.“

Za těch pětadvaceti let se ve společnosti - i v Ostravě - téměř vše radikálně změnilo. Takže jste, mimo jiné, něco jako chodící kronika. Můžete stručně porovnat atmosféru tehdy a dnes, podstatné plusy a minusy?

„V muzeu dokroučím 46 let působení. Nepracovala jsem nikdy jinde. Začínala jsem jako muzejní elév na postu mineraloga. Musím říct, že v té době bylo opravdu mnohem klidněji. Televize neměla tolik programů a ve městě bylo kromě stálých divadel i kin jen několik akcí za měsíc. Člověk si mohl plánovat a vybrat. Teď je toho taková spousta, že si musím plánovat a vybírat si, na co se půjdu podívat. Ale jsem ráda, že lidé netouží jen po zábavě, nýbrž i po poznání. A historie - ať už ta společenská nebo přírodní - pořád táhne. Moje krédo vždycky bylo, že pokud člověk nic neví z historie, i z té své, tak nemá správný pohled na současnost i budoucnost. Je třeba vycházet z toho starého dobrého a z chyb se poučit. Žel bohu se tak ve většině případů neděje.“

Jak se změnilo samotné muzejnictví, zejména v souvislosti s digitalizací?

„Docela hodně. Já jsem ještě evidovala předměty na papírové karty, psané na psacím stroji, doplněné ryze amatérskými fotkami. Dnes se vše píše do programu, který už je digitálně zpracovaný a předměty se profesionálně fotí a skenují moderními přístroji. My se taky jedním klubíme a neustále nás udivuje, co všechno umí a jaké detaily zvládne.

Jinak kromě klasického muzejnictví (sbírání předmětů, evidence, publikací aj.) nastupuje i v muzeích novum tvůrčích dílniček, zábavných pořadů, vycházek s komentáři, besed, kvízů, různé techniky v expozicích, videomapping, komunikace prostřednictvím sociálních sítí - prostě i muzeum jde s dobou a stále má svou nezastupitelnou roli v kultuře města.“

Kdybyste měla do Ostravského muzea pozvat lidi, kteří v něm ještě nikdy nebyli, čím byste je chtěla přilákat? Čím je tento stánek kultury unikátní?

„Každé muzeum má svá specifika a své unikáty. Část je ve stálé expozici, část používáme při krátkodobých výstavách. Co se týče stálých expozic - pořád láká Maškův "pokojový" orloj. De facto takový jediný v celé Evropě. Rovněž máme vystavené staré tisky, sbírku zbraní i unikátní a ucelenou vývojovou řadu důlních svítilidel. Před pár lety jsme vystavili mamutí kel, nalezený v řece Odře. Doplnili jsme ho zajímavým videomappingem a vznikl nádherný příběh.

A zakončím dvěma kráskami z 16.stol. Na ty se chodím hodně často dívat a беру je i jako svoje patronky. Jsou to nádherné dřevěné sochy svaté Barbory a svaté Kateřiny. Samozřejmě, i ostatní expozice nabídnou zajímavé příběhy a předměty.“

Které akce či programy Ostravského muzea považujete ve Vaší kariéře za nejúspěšnější?

„Za těch 46 let v muzeu jsem zažila mnohé. Musím říct, že doba před rokem 1989 byla hodně svázaná. Lidi, hlavně školní mládež, museli povinně chodit na výstavy typu - úspěchy Sovětského svazu, Historie sjezdů KSČ, výstavy o osobnostech komunistického dění apod. Ale "vyloudily" se i takové, jako byly výstavy našich sbírek s orchidejemi - Orchideje a porcelán, Orchideje a drahé kameny a jiné. Trvaly jen 3 dny, aby to rostliny zvládly, a to stály fronty až na náměstí.

Jsem ráda, že takové fronty jsem zažila i v nové éře. Zejména po revitalizaci našich výstavních prostor, což ve velké míře zafinancovala EU. Zahajovali jsme tehdy výstavou "Král, který létal" a týkala se osoby a doby Jana Lucemburského. Byla to lahůdka a jezdila k nám nejen Evropa, ale i svět. Poté mezi ty špičkové patřila i výstava Košický zlatý poklad (kromě Prahy byla jediná u nás a nyní je trvale v Košicích) nebo grafiky Albrechta Dürera a jeho současníků, ve druhé polovině doplněná osmi originály Lucase Cranacha st. z Národní galerie v Praze - nádhera. Vzpomenu, jak jsme málem nezvládali nápor při Korunovačních klenotech v dějinách světa. No a stejný bum nám zhatil covid při zapůjčení 130 kilové zlaté mince z České národní banky - to bylo k 50. výročí převzetí numismatické sbírky VI. Iglaueira do Ostravského muzea a 500. výročí ražby jáchymovského tolaru.“

Jednotlivé exponáty mají své příběhy. Které máte za nejzajímavější?

„Každý předmět, který je přijat do sbírek muzea má svůj příběh. Ať je to samotný předmět nebo jeho dárce. A že se ještě najdou lidi, kteří do muzea věci nosí. Jejich jméno je pak navždy uvedeno v přírůstkové knize muzejních sbírek. Bylo by to hodně dlouhé povídání...“

Zohledňujete nějakým způsobem seniory?

Co se týče seniorů. Kromě zvýhodněného vstupného připravujeme speciální programy. Pořádali jsme pravidelně Seniorské podzimy (přednášky a vycházky), spolu s Archivem města Ostravy pak přednášky z cyklu Moje Ostrava-moje historie. A v neposlední řadě nás navštěvují studenti Univerzity 3. věku (jak VŠB, tak OU) a naši odborní pracovníci při nich dělají lektory.

Máme na příští rok naplánovanou spoustu akcí (speciálně i zábavné kvízy) právě se seniory a doufám, že situace bude příznivá a vše se podaří uskutečnit.“

Jiří Muladi

Místopis na dosah *aneb* Možná tam doj(e)dete

Milí čtenáři SeniorTipu, pokud vás rozpálené léto zpomalilo, snad se podaří obnovit síly v počínajícím podzimu a mj. využít dostupnosti pozoruhodného místa v dosahu Ostravy. Při návštěvě bývalého církevního objektu si lze uvědomit hodnoty, které už nejspíš naší pozornosti unikají.

Muzeum tradičních technologií - CETRAT (součást Muzea Novojičinska; bývalý piaristický klášter), Lidická 50, 742 58 Příbor

Cestou do Příbora se můžete rozhodovat, zda si zopakujete pár faktů ze života a kariéry Sigmunda Freuda, nebo se rozhodnete ohmatat si třeba klobouk téměř dřevěný. Protože přímý autobus z Ostravy staví přímo proti bývalé piaristické koleji, volba padla tentokrát na druhou možnost.

Uliční průčelí bývalé piaristické koleje s portálem hlavního vstupu do současného muzea

Dlouhé uliční křídlo se dvěma portály je součástí trojkřídlého dvoupodlažního objektu, který projektoval Giovanni Pietro Tencalla (původem ze švýcarského Bissone od Luganského jezera, 1629-1702). Jde o řádového architekta piaristů, který kromě jiných naplňoval zakázky olomouckých biskupů. Ve Vídni figuroval jako císařský dvorní architekt a inženýr. Na konci 17. století vedl moravské baroko, které se opožděně oproti baroknímu stavitelství v Čechách vymaňovalo z manýristických vzorců, k jeho vrcholné fázi. Jen letmo připomeňme Tencallův klíčový (ale nerealizovaný) návrh olomouckého kostela P. Marie Sněžné, komplex staveb pro piaristy v Kroměříži, podíl na premonstrátském klášterním komplexu v Hradisku u Olomouce nebo rozsáhlou stavbu poutního chrámu na Kopečku u Olomouce. Jeho stopy najdete kromě Vídne v Brně, Vyškově, Holešově, Valticích aj. Příborský klášter nese charakteristické znaky jeho rukopisu - planimetrické, tj. plošné řešení pláště budovy, pravidelný rytmus okenních os a meziokenních polí. Lineární členění je podtrženo také barevností.

Vnitřní chodby kláštera jsou završeny výrazně modelovanou klenbou s lunetami a pod nohama tam ucítíte dláždění z oblázků omletých

místní říčkou Lubinou. Dlažba byla zrekonstruována a doplněna podle autentických zbytků, které se ukrývaly pod novodobou betonovou vrstvou. Původní refektář, dnes obřadní síň, je zdoben výmalbou ve štukových rámech; autora nebo autory výzdoby neznáme. Plastický dekor vyplňuje lunety a obepíná i polopostavy evangelistů v oválných polích. Jeden ze dvou nástropních výjevů se nejspíš týká moudrosti a vzdělanosti.

A právě vzdělávání bylo jednou z klíčových činností, již se piaristé zabývali a v ní lze jejich řád srovnávat s jezuitou. Mohli bychom ji zmínit i jako pomyslné pojítko se současným programem experimentálního pracoviště CETRATu, tedy Muzea tradičních technologií.

Projdete několika oddíly výstavy a seznámíte se s technologiemi a dobovým využitím materiálů, které bychom z pohledu dnešního konzumu mohli považovat na zpracování za příliš náročné, nebo za zcela neužitečné. Proutěné koše nebo lněné tkaniny? Ano, lze je za nízkou cenu koupit. Ale klobouk z choroše, krajka z koňských žíní, nebo dokonce kopřivové vlákno, z něhož se dá vyrobit obdivuhodně jemná tkanina?

Ze stálé muzejní expozice - filcová obuv, v pozadí zboží, zachráněné z autentické příborské galanterie

Jedna ze dvou nástropních maleb v bývalém refektáři; alegorie Moudrosti se čtyřmi evangelisty a světskou postavou umělce-vzdělance

Malba a štukový rozvilinový dekor v lunetě (bývalý refektář)

To už z naší obvyklé představy uhýbá. A přece ta obávaná, nevzhledná kopřiva, kterou ještě přijmeme jako jarní špenát či do polévky, posloužila dávným i ještě nedávným lidem jako zdroj materiálu pro výrobu látek, krajkových ozdob i pevných úvazů, kterých bylo v hospodářství zapotřebí. Do nosiče z březové kůry se daly sbírat houby. Z proužkových odstřížků, když se zarovnávaly krempy tonackých klobouků, se šily teploučké bačkory i obuv do venkovní nepohody.

Zkrátka, můžeme se podívat, co vše se zpracovávalo, obdivovat know-how podomácku vyrobených

předmětů, které sloužily praktickému užitku rodiny nebo přinášely obživu. A tady se nám mohou prohodit hodnoty: dnes lze koupit téměř vše, a bez námahy.

**Kopřivový čepec z aktuální výstavy
Pravěk kopřivové šaty**

V příborském muzeu se přesvědčíme, že podstatné bylo získat co nejlevněji či zadarmo materiál a k jeho zpracování přidat - pro nás skoro nepředstavitelnou - spoustu trpělivosti, času a důvtipu.

Pohled do bylinkové zahrady

Výraz ekologie naši předkové určitě nepoužívali, ale v mnohém ohledu šetrnost a ohleduplnost vůči přírodě určitě praktikovali. Jak to "chutná" a jaké hmatové i vizuální počítky mohou tradiční řemeslné praktiky vyvolat, si můžete v muzeu vyzkoušet sami, když se vydáte na tento zajímavý výlet. Odborné pracovnice vám během prohlídky nejen osvětlí smysl expozic, ale v improvizovaném multiateliéru pomohou překonat i případnou neobratnost.

PhDr. Marie Šťastná, Ph.D.

Tragické osudy bohumínských Židů připomínají kameny zmizelých

Brzy oslaví 93. narozeniny. Jako dítě prošel za války ghettem v Krakově a přežil koncentrační tábory Płaszów a Mauthausen. Zatímco Arnošt Smetana smrti unikl, jeho příbuzní takové štěstí neměli. Matka, teta i oba prarodiče se stali oběťmi nacistického režimu. Osudy jeho rodiny a dalších tří spřátelených rodin připomínají nyní na dvou místech v Bohumíně tzv. Stolpersteiny - kameny zmizelých.

Čtverhranných dlaždic z betonu, jejichž povrch zdobí mosazná destička ve zlaté barvě, je v Bohumíně nově celkem dvanáct. Sedm z nich před domem číslo 459 v ulici Čs. armády, kde Arnošt Smetana před druhou světovou válkou bydlel. „Kromě mne a mého otce Lea holokaust nikdo z mých příbuzných nepřežil. Osudnou se mé rodině stala deportace do Niska. Inicioval jsem proto položení sedmi kamenů před náš dům,“ vysvětlil Arnošt Smetana, který od roku 1946 žije v Izraeli.

Iniciátory položení pěti dalších kamenů před domem číslo 733 v Masarykově ulici je rodina Scheinových

z německé spolkové země Lipsko. Příbuzní zavražděných bohumínských Židů přijeli v květnu osobně uctít památku obětí nacismu a zavzpomínat na své blízké. V Bohumíně se také nachází židovský hřbitov s kamenými náhrobkami. Nyní má město připomínku i v podobě kamenů zmizelých. Jejich oficiální název zní Stolperstein, což lze vyložit jako dlažební kámen, o nějž se má zakopnout. Kromě jmen zavražděných je na nich i informace o jejich narození a také údaj o roce a místě úmrtí.

Stezka se slunečními hodinami

V městském obvodu Ostrava-Poruba najdete na šesti místech sluneční hodiny. Stezka je koncipována tak, aby vyzývala veřejnost k procházkám, objevování a poznávání různých míst Poruby. Stezka se sestává ze šesti slunečních hodin umístěných do nejhezčích koutů tohoto ostravského obvodu, např. na Havlíčkově náměstí, v Zámeckém parku, na Francouzské ulici poblíž volného výběhu pro psy nebo v Novém Pustkovci naproti Základní umělecké školy na ulici J. Valčíka.

Každé z těchto hodin fungují na jiném principu a některé jsou zdobené originálními skleněnými vitrážemi. Například analematické sluneční hodiny pomáhají určit čas na základě azimutu Slunce a ukazují pravý sluneční čas pro O. - Porubu. Podle aktuálního data se postavíte na osu datové stupnice a díváte se ve směru vašeho stínu. Podle polohy mezi časovými značkami vidíte, jaký je pravý sluneční čas. Na tabulce časových odchylek si pro konkrétní datum zjistíte, kolik minut musíte odečíst od vámi zjištěného pravého slunečního času, abyste získali čas střeoevropský. Pokud platí letní čas, musíte přičíst ještě jednu hodinu.

V porubském lesoparku se nacházejí Polární sluneční hodiny projekční, říká se jim také digitální, protože paprsky slunce přes prostržené číslice promítají čísla

Všechna místa s umístěnými slunečními hodinami jsou dobře dostupná pěšky i na kole, s kočárkem i invalidním vozíkem.

Historický kalendář Ostravska

Červenec - září

1.července 1887 se na své cestě z Bukoviny zpět do Vídně na ostravském nádraží krátce zastavila korunní princezna rakousko-uherská, manželka následníka trůnu Rudolfa Štěpánka. Již o 10. hodině se na nádraží shromáždil velký zástup lidu, před peronem stálo 300 horníků s hornickou kapelou a prapory, zástupci židovské obce, učitelské sbory z Ostravy a Přívozu, ostravští a přívozští dobrovolní hasiči, vojenští vysloužilci, starosta Moravské Ostravy Anton Lux a další hodnostáři. V 11 hodin 49 minut přijel dvorní vlak sestávající z pěti salonních a jednoho vozu pro zavazadla. Když vlak zastavil, vystoupila z něj korunní princezna Štěpánka oděná v zelený, růžově pruhovaný hedvábný šat, s malým uzavřeným kloboučkem a bílým závojem. Starosta Lux přednesl jménem ostravské obce prosbu, aby její císařská výsost s chotěm ráčili při příležitosti vysvěcení nového kostela (šlo o chrám Božského Spasitele vysvěcený 22. září 1889) navštívit město. Korunní princezna poděkovala srdečnými slovy za přívětivé přijetí a vyžádala si, aby byla o vysvěcení kostela blíže informována. Bíle oděné děvčátko podalo na to korunní princezně nádhernou kytici a obecnost zahrnulo vzácnou návštěvu bouřlivým provoláváním slávy. Když pak korunní princezna shromážděným deputacím a hodnostářům poděkovala, ubíral se vlak dále.

Štěpánka Belgická (1864–1945)

2.července 1902 předal zemskému sněmu starosta Moravské Ostravy a zemský poslanec Adalbert Johanny petici, v níž město žádalo zemský sněm, aby převzal veřejnou městskou nemocnici císaře Františka Josefa I. do zemské správy. Podobně fungovaly zemské nemocnice v Brně, Olomouci nebo Opavě. Představitelé města tak hledali řešení, jak se zbavit obrovského finančního břemene na další výstavbu a provoz nemocnice i zodpovědnost za její řízení a správu. Žádost byla odůvodněna velkou finanční nákladností provozu nemocnice, hlavně s ohledem na to, že se v ní léčilo více cizích než domácích domovských příslušníků. Svoji žádost zopakovali ještě v roce 1908, kdy apelovali na nutnost kapacitně rozšířit nemocnici.

22. července 2012 v Ostravě zemřel folklorista, cimbalista a rozhlasový pracovník Jan Rokyta. V roce 1958 se ujal vedení Cimbalové muziky VŠB (od roku 1963 Cimbalová muzika Technik). Jeho zásluhou získal Technik vysoká domácí i zahraniční ocenění. V letech 1970-1980 byl hráčem Pražských madrigalistů, s kterými absolvoval množství rozhlasových a gramofonových nahrávek, domácích i zahraničních koncertů. V roce 1980 se stal hudebním redaktorem Čs. rozhlasu Ostrava, kde vybudoval folklorní fonotéku s nahrávkami vynikajících zpěváků a cimbalových muzik. Podílel se také na přípravách folklorních slavností ve Strážnici, v Uherském Hradišti, Rožnovských slavnostech.

10. srpna 1922 se konala komisionální prohlídka slezskoostrovského zámku, která konstatovala jeho vážné poškození následkem poddolování. Přítomný stavební technik uvedl, že „Stavební stav této je tak povážlivý, že je každá oprava úplně vyloučena.“ Naproti tomu zástupce Státního památkového úřadu pro Moravu a Slezsko v Brně, ředitel Zemského muzea v Opavě dr. Edmund Wilhelm Braun navrhol, aby byl zámek, pokud možno zachován v původním stavu. ➔

21. srpna 1892 se přívozské obecní zastupitelstvo usneslo zřídit v Přívoze samostatnou lékárnu. Žádost podanou moravskému místodržitelství v Brně odůvodnili tím, že lékárna je dlouholetým požadavkem obce se 6000 obyvateli. Lékárnu na Nádražní třídě nazvanou "U Madony" otevřel v roce 1895 PhMr. Emil Kinský z Olomouce. Lékárenským účelům slouží dodnes.

Pohled na část dnešního náměstí S. Čecha s Chopinovou ulicí; v jednopatrovém domě s věžičkou vpravo sídlí lékárna „U Madony“, pohl. z počátku 20. stol.

4. září 1972 byla zahájena výuka na gymnáziu na dnešní ulici Čs. exilu v Porubě v prostorách tehdejší základní školy. V roce 1973 bylo gymnázium přestěhováno do protější budovy na téže ulici a roku 1986 byla škola definitivně umístěna na ulici Marie Majerové. Ve školním roce 1990/1991 byl kromě čtyřletého studia otevřen také osmiletý studijní program. Se souhlasem prezidenta ČR Václava Havla nese gymnázium od roku 1996 název Gymnázium Olgy Havlové. V roce 2009 se stalo fakultní školou Ostravské univerzity.

Cimbalista Jan Rokyta se zpěvačkou Jarmilou Šulákovou, 1996

KALENDÁRIUM

Pohled na slezskoostrovský zámek poškozený poddolováním, 20. léta 20. století

8. září 1922 v hospodě U Dubu poblíž dolu Trojice založili Karel Aniol, Arnošt Haberkiewicz, Jaroslav Horák, Petr Křížák a František Mruzek amatérský fotbalový klub SK Slezská Ostrava. Spolu s pěti nadšenci podepsala ustavující listinu dvacítku mužů, vesměs horníků. SK Slezská otevřel vlastní hřiště na Kamenci až v roce 1925 a v roce 1934 se přestěhoval na Starou stělnici. To už hrál divizi a v roce 1937 poprvé postoupil do první ligy. Stadion na Bazalech sloužil klubu od roku 1959 až do konce sezony 2014/15. Mistrem Československa se klub, už jako Baník Ostrava, stal v letech 1976, 1980 a 1981, mistrem ČR byl v roce 2004. Československý nebo český pohár vyhrál v letech 1973, 1978, 1979, 1991 a 2005. V roce 1979 se probojoval do semifinále Poháru vítězů pohárů, o dva roky později byl ve čtvrtfinále Poháru mistrů evropských zemí a v roce 1974 hrál čtvrtfinále Poháru UEFA. ➔

25. září 1932 v Paříži zemřel národní a veřejný činitel Ostravska Jan Grmela. Od roku 1889 působil jako obecní tajemník v Přívoze. Své úsilí zaměřil k přeměně Přívozu z vesnice na město a k posílení postavení českého živlu. Prosadil výstavbu škol, kanalizace, kostela, zřízení samostatné duchovní správy a v roce 1900 dosáhl povýšení Přívozu na město. Téhož roku přijal funkci obecního tajemníka v Mariánských Horách, kde hodlal zopakovat svou úspěšnou činnost z Přívozu. Postupně byly vybudovány školy, hasičská zbrojnice, silnice, kanalizace, vodovod, náměstí, kostel, nový hřbitov aj. V roce 1907 byly Mariánské Hory povýšeny na město. Od roku 1907 se s celou rodinou usadil v Paříži. Byl zcela nemajetný a žil v chudých poměrech.

Jan Grmela (nar. 1861)

Mužstvo SK Slezská Ostrava na svém hřišti na Kamenci, 2. polovina 20. let 20. století

PhDr. Antonín Barcuch, Archiv města Ostravy

Zakladatelem Sboru dobrovolných hasičů v obci Výškovice, který letos slaví 130 let, byl majitel panství bíloveckého zámku Paul Freiherr Sedlnitzky

Tento sbor byl založen 15. srpna 1892, kdy se sešlo několik občanů v čele s učitelem a správcem školy Antonínem Klepíkem v nové škole na schůzi, aby projednali hasičské stanovy. Stanovy byly přijaty a zaslány spolu s žádostí o založení Sboru dobrovolných hasičů c. k. Zemské vládě v Opavě. Tato žádost byla vyřízena kladně. První výbor byl zvolen sedmi členný a v jejím čele stanul Paul Freiherr Sedlnitzky, majitel panství. Základnu tvořilo dalších 20 řadových členů.

„V současné době má naše základna 116 členů, což je s ohledem na počet obyvatelů celé obce, kterých je 220, docela rarita,“ říká s úsměvem Jiří Stanovský a pokračuje: „Sbor vlastní dosluhující Avii, dále Ford Transit a letos nám město předalo zcela nový zásahový automobil Renault Master, v němž můžeme umístit veškerou techniku, kterou naše jednotka disponuje. Jedná se o motorové kalové čerpadlo, plovoucí čerpadlo, elektrocentrálu, řetězovou a rozbrušovací motorovou pilu a jejich příslušenství, která byla zakoupena v dřívějších letech z rozpočtu města a je zařazena v systému IZS. Jde o nejčastěji používanou techniku u zásahů,“ představuje sbor jeho starosta.

Myslím si, že jsme celkem úspěšní. Ve Floriánek CUPu, v kategorii Liga 60 m 2022 starší dívky, jsou naše děvčata na prvních dvou místech a na poslední noční soutěži zvítězilo družstvo mužů i veteránů, a to v konkurenci 22 družstev,“ dodává Jiří Stanovský.

Pokračování ze str. 1 Svatováclavský hudební festival

Letošní 19. ročník SHF ovšem bude korunovat Operní gala absolutní světové hvězdy, mezzosopranistky Elíny Garanči s Janáčkovou filharmonií Ostrava - a to nikoliv v obrovské sportovní hale, jak by se dalo čekat, ale v Evangelickém Kristově kostele v samotném srdci Ostravy.

Během zářijového hudebního maratonu se dále představí prestižní festivalová rezidenční tělesa Collegium 1704 (Händelův Izrael v Egyptě), Collegium Marianum (letos s výbornou sopranistkou Robertou Mameli) a Český filharmonický sbor Brno, ale i Vratislavská filharmonie, Hipocondria Ensemble s Hanou Blažíkovou, Musica Florea s Radkem Baborákem, Lotz Trio hrající na unikátní basetové rohy, maďarský žesťový soubor In Medias Brass, houslový virtuos Jiří Vodička s ansámblem Barocco sempre giovane, Bennewitzovo a Zemlinského kvarteto (Mendelssohnův Oktet Es dur), performerka a varhanice Katta, mezzosopranistka Markéta Cukrová, nejlepší český basbarytonista Adam Plachetka, ale také jazzmani Adam Baldych Quintet a Vertigo.

Elina Garanča

Závěrečný "svatováclavský" koncert pak bude letos věnován dramatické kantátě Svatební košile Antonína Dvořáka.

Pod taktovkou Tomáše Braunerera vystoupí Filharmonie Hradec Králové, Český filharmonický sbor Brno a sólistický trojlístek Pavla Vykopalová, Richard Samek a Svatopluk Sem. Je jisté na co se těšit! Více informací na www.shf.cz

Den pro klobouk (24. září 2022)

Víte, proč se Novému Jičínu říká "město klobouků"? Výroba pokrývek hlavy rozmanitých druhů a tvarů tady má více než dvě stě let dlouhou tradici, jež bez přestávky pokračuje dodnes.

Mnoho zajímavého se o ní dozvíte a také zažijete při oblíbené sezonní akci s názvem Den pro klobouk, kterou pro vás i v letošním roce připravilo zdejší Návštěvnické centrum.

Čeká vás komentovaná projížďka autobusem značky Tatra z roku 1929 po místních technických památkách, spjatých s výrobou klobouků. Kromě prožitku z nostalgické jízdy historickým vozidlem uvidíte a blíže se seznámíte s továrnami, které mají největší slávu již za sebou, ale i s těmi, jež stále fungují a odkud tyto praktické i módní doplňky putují do šatníků po celém světě. Během závěrečné zastávky v Návštěv-

nickém centru si můžete prohlédnout expozici klobouků, vytvarovat miniklobouček na speciálním parním stroji a poté si ho ozdobit podle vlastní fantazie. Hotový výrobek si pak odnesete s sebou na památku.

Den pro klobouk můžete letos podniknout v sobotu 24. září v 10.00, 12.00 a 14.00 hod.

Návštěvnické centrum Nový Jičín
Masarykovo náměstí 45/29
Nový Jičín

tel.: +420 556 768 288, mobil: +420 735 704 070
e-mail: icentrum@novyjcicin.cz
www.mestoklobouku.cz; www.icnj.cz

Pokračování ze str. 1 Colours of Ostrava

Zpěvačka a textačka s italskými kořeny Laura Pergolizziová je v Česku posluchačům dobře známa svou písní Lost on You či jinými hity. Své fanoušky potěšil i karvinský sbor Permonik, nebo Markéta Irglová, držitelka Oscara za filmovou hudbu.

Letošní ročník festivalu Colours of Ostrava přilákal denně až kolem 40 000 návštěvníků. „Areál byl plný spokojených lidí. Bavili se. Rovněž kapely si velmi pochvalovaly, jací jsou zde fanoušci, jak rozumí muzice a užívají si ji,“ řekl mluvčí festivalu Jiří Sedlák a dodal, že vše se obešlo bez větších problémů. „Nebyly zásadní komplikace, spíše celá řada drobných. Ty se nám ale dařilo řešit. Například jednomu členu skupiny Twenty One Pilots vypověděla službu kytara, tak mu musela být zapůjčena náhradní. A s tou byl tak spojen, že následující den si v Ostravě koupil stejný model.“

Součástí festivalu je i diskusní fórum Meltingpot, v jehož rámci vystoupilo přes 200 řečníků. „Je to největší česká konference a neznám jiný hudební festival v Evropě, který by měl takhle rozsáhlou debaťní část. Myslím, že po dvou letech covidu si lidé o to víc potřebují povídat,“ uvedla Z. Holušová.

Z pohledu policie a záchranářů patřil letošní festival k těm klidnějším. „Nezaznamenali jsme žádné zásadnější incidenty. Vše se obešlo bez komplikací,“ uvedl mluvčí policie ČR René Černohorský.

Během letošního festivalu prošlo areálem 4950 dětí a v sobotu pak 936 seniorů ve věku 65+, kteří měli vstup zdarma.

Text a foto: Jiří Muladi

Vydání časopisu podporují:

Nejstarší zděný dům v Jablunkově se po rozsáhlé rekonstrukci proměnil v Muzeum trojmezí. To pokračuje v činnosti jablunkovské výstavní síně, která pro nevyhovující prostory ukončila provoz před dvěma lety. Muzeum trojmezí nabízí stálou expozici i prostory pro proměnné výstavy.

„Rekonstrukcí Knížecího domu zachránil Moravskoslezský kraj další památkově chráněnou budovu. Tento dům, s renesančním jádrem z konce 16. století, se navíc proměnil v nové muzeum, které bude dalším důležitým nositelem historie i tradic našeho regionu. Už samotný název muzea vypovídá o rozmanitosti a bohatosti zdejší oblasti, na kterou působily vlivy české, slovenské a polské kultury. Návštěvníci Muzea trojmezí tak mají jedinečnou příležitost seznámit se s kouzlem místní krajiny a života v horské části Těšínska,“ uvedl hejtmán Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák a připomněl, že kraj v posledních letech zpřístupnil bohaté sbírky Muzea Těšínska také v Archeoparku v Chotěbuzi a v předloni zrekonstruované Historické budově v Českém Těšíně.

V muzeu se návštěvníci mohou sami seznámit se stálou expozicí Krajina a lidé. „Nejvýchodnější oblast České republiky je výjimečná svou rozmanitostí. Rozhodně je na místě chránit historii a tradice tohoto místa. Návštěvníci muzea se seznámí nejen se současným stavem krajiny a biotopů, které zde existovaly ještě před příchodem člověka, ale díky exponátům také poznají, jak žili naši předkové. Během rekonstrukce Knížecího domu totiž došlo k mimořádnému nálezů raně novověké kuchyně se základy pece a udrmy,“ řekl mimo jiné náměstek hejtmana pro kulturu a památkovou péči Lukáš Curylo. Doplnil, že se během prací v budově našly i úlomky kachlových kamen, keramika nebo mince. Spolu s dalšími exponáty budou v novém muzeu k vidění i tyto předměty. Tradiční trojrozměrné exponáty pak

doplňují audiovizuální a interaktivní prvky, které zatraktivňují celou expozici.

Muzeum trojmezí je novou pobočkou Muzea Těšínska, je přístupné denně kromě pondělků. „Jsem rád, že lidem nabídneme další pohled na zdejší krajinu a její poutavou historii. Nové muzeum má kromě zajímavé expozice také svou zvláštní atmosféru, přece jen se nachází v budově z období renesance. Proto bylo nutné, aby na rekonstrukci pečlivě dohlíželi památkáři i archeologové,“ říká ředitel Muzea Těšínska Zbyšek Ondřeka.

Muzeum trojmezí se nachází na nároží Mariánského náměstí v centru Jablunkova. Budova, tradičně označovaná jako Knížecí dům, náležela od sklonku 16. století rodu těšínských Piastovců. Přechodně v něm pobývala kněžna Sidonie Kateřina († 1594) a její vnučka Alžběta Lukrécie (1599-1653). Po její smrti knížectví i nemovitost získali z titulu českých králů Habsburkové, kteří je vlastnili až do roku 1918. Sídli zde například polesný či úředníci Těšínské komory, od poloviny 19. století do roku 1911 také Okresní soud Jablunkov. Poté dům sloužil různým komerčním či obytným účelům.

Hodovali jste již někdy s knížaty u stolu? Tušíte, jak vypadala kultura stolování na středověkých knížecích dvorech? To vše se můžete dozvědět na výstavě bíloveckého muzea s názvem **S knížaty u stolu**. Výstavu pořádá bílovecké muzeum ve spolupráci s Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm v Ostravě, Slezskou univerzitou v Opavě, Powiat Raciborski a zámek Bílovec. „Návštěvníci si mohou část expozice a artefaktů prohlédnout v našem muzeu a část jsme umístili přímo na zámek v Bílovci. Vystaveny zde jsou originální archeologické nálezy z Opavska a Ratibořska i písemné a ikonografické památky z uvedených regionů. Nádoby a předměty používané při stolování na

středověkých vévodských dvorech Piastovců a Přemyslovců,“ popisuje zajímavosti této nevšední výstavy ředitelka KC Bílovec Eva Ševčíková.

V suterénu severního křídla gotického zámku, jemuž předcházela městský hrad z 15. století, kde se v novodobé historii nacházela kotelná, byly v minulosti nalezeny stavební konstrukce spojené s tímto obdobím. Město se ve spolupráci s mnoha organizacemi a s pomocí dotačních titulů rozhodlo nejen zachovat tuto historickou stavbu, ale zpřístupnit vše i veřejnosti. „V loňském roce zde byla otevřena expozice s názvem Skrytý středověk, která návštěvníkům představuje tuto historickou stavbu jako obsáhlý archiv informací z minulosti, ke které se nedochovaly téměř žádné písemné zprávy či ikonografické prameny. Lidé si zde doslova mohou sáhnout na původní zdivo, vidět způsob bydlení, ale i předměty všedního dne na středověkém hradu,“ pokračuje Eva Ševčíková. Komentované prohlídky

této expozice, která se stala Památkou roku 2021 Moravskoslezského kraje, probíhají každou sobotu.

Suterén gotického věžového paláce hradu

Jejich stanici najdeme v téměř každé vesnici, městě či velkoměstě. Dobrovolnost jejich členů a nepřetržitá činnost je prověřená historií čítající více než 150 let. Těžko se hledá srovnání s jinými dobrovolnými spolky fungujícími u nás. Jejich dobrovolná činnost v oblasti veřejného života je natolik usazena ve strukturách fungování našeho státu, jak v oblasti technické a personální pomoci při zachraňování majetku a lidských životů, tak v oblasti kulturní a společenské, že je snad dnes již nemyslitelné, představit si veřejný život bez fungování této organizace. Jsou tu pro nás ve dne v noci. Každý je známe, ano, to jsou členové Sboru dobrovolných hasičů (SDH).

Sedíme v klubovně Seniorů ČR v Ostravě Porubě a se zájmem si prohlížíme medaili - Záslužný řád českého hasičstva (Nejvyšší vyznamenání Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska), který byl udělen našemu kolegovi z Krajské rady seniorů MSK Janu Dumbrovskému. Tento řád byl naposledy udělen v roce 2015. Uvědomila jsem si, jak málo víme o činnosti dobrovolných hasičů, a proto mne napadlo zprostředkovat čtenářům krátký rozhovor.

Honzo pověz nám něco o svých začátcích. Jak dlouho se SDH věnuješ a kdo tě k tomu přivedl?

Členem jsem od roku 1958, ale mezi hasiči (dříve požárníky) jsem se potloukal již dříve. Ještě jako kluci školou povinni jsme se často motali kolem dřívější hasičárny, kde jsme sledovali činnost hasičů, jejichž velitelem byl můj strýc. V hasičské organizaci jsem již přes 60 let. Nejdříve to byla Základní organizace Svazu požární ochrany (později SDH) v Hájí ve Slezsku a od roku 1998 pak SDH Smolkov. (Smolkov je místní částí obce Háj ve Slezsku.) Dalo by se říci, že od prvopočátku jsem neměl příliš štěstí na tu část hasičské činnosti, která je pro nás "nejzajímavější". Vzhledem k tomu, že (téměř až do důchodu) jsem většinu času trávil mimo své bydliště (zaměstnání, základní vojenská služba, studium aj.), nebyl jsem zrovna nejvhodnějším kandidátem zásahového družstva (leda, že by požáry byly jen v neděli - a to ještě i ty jsem mnohdy trávil v práci). Byl jsem proto směřován spíše na preventivní činnost a práci s mládeží (požární hlídky, preventivní prohlídky, žňové hlídky, pomocník vedoucího mladých hasičů apod.). A k tomu mi postupně přibývaly různé funkce ve výboru organizace (kulturní referent, preventista, jednatel, místopředseda, předseda, později starosta aj.). Od r. 1970 přibývaly funkce ve vyšších orgánech (okres, kraj, ústředí).

Jak u vás funguje Sbor dobrovolných hasičů? Jaký je váš akční rádius a aktivity vaší výjezdové jednotky?

Než budu hovořit o svém sboru, chtěl bych ve stručnosti říci alespoň několik slov o obci. Obec Háj ve Slezsku leží na úpatí Ostré hůrky, významném místě Slezanů, kteří se zde scházeli na táborech slezského lidu. Obec má pět místních částí - Jilešovice, Chabičov, Háj, Smolkov a Lhota. V obci jsou tři SDH - Jilešovice, Smolkov a Lhota a dvě požární jednotky (Smolkov a Lhota). Před rokem 2000 ještě existoval hasičský sbor v Hájí - Chabičově, který měl rovněž požární jednotku.

A nyní ke sboru: Především je nutné říci, že SDH je organizační jednotka - pobočný spolek Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska - hlavního spolku, který působí na úseku požární ochrany.

SDH Smolkov byl založen v září roku 1890. Má svůj historický prapor, který obdržel od svých "kmotrů" - DK Dražice n. Jizerou v roce 1970. Tato družba má počátky v poválečném období, kdy Dražičtí pomáhali Smolkovu překonávat válečné škody. Bohužel, tato družba nepřežila demokratizační proces r. 1989. V současné době je počet členů našeho sboru mezi 50 - 60. Z toho jsou

4 Mladí hasiči a 14 žen. "Výjezdová jednotka" - správněji řečeno Jednotka požární ochrany (JPO) má svého zřizovatele. Její členy jmenuje a odvolává starosta obce. Při tom úzce spolupracuje s hasičskou organizací. Činnost v této jednotce vykonávají většinou členové sboru dobrovolných hasičů převážně na základě dobrovolnosti. Požární jednotky jsou dle svého určení (pro účely plošného pokrytí území ČR) rozděleny do několika kategorií (JPO I až JPO VI). Jednotka SDH Smolkov má 11 členů a je zařazena do kategorie JPO V, tj. s místní působností zasahující na území svého zřizovatele a s dobou výjezdu do 10 minut od vyhlášení poplachu.

Jak vypadá výjezd družstva k zásahu?

Výjezd se odvíjí od kategorie jednotky a také od události, ke které vyjíždí. Pokud jde o JPO III a JPO V (což jsou jednotky SDH obce) je zabezpečen výjezd družstva ve zmenšeném početním stavu (4 hasiči) do 10 min od vyhlášení poplachu. O jeho vyhlášení se dnes občané dovědí většinou až při průjezdu hasičského vozidla s výstražnými světly a jen zřídka zvukem sirény. Vyhlášení poplachu celé jednotce nebo jen určeným hasičům je zpravidla prováděno radiovým svolávacím zařízením nebo zasláním SMS zprávy.

Při tom jsou předávány i informace o druhu zásahu, adrese místa zásahu a další (např. trasa přepravy na místo zásahu, informace o jednotkách vysílaných k zásahu, údaje upřesňující okolnosti vzniku události...). Díky zasílaným informacím se do hasičárny dostanou nejrychleji ti, kteří jsou nejbližší. Ti zpravidla již provedou nejnutnější přípravu k výjezdu. Jsou i situace, kdy někteří "přistupují" cestou nebo přijíždějí přímo na místo zásahu.

Určitě vychováváte také mladou generaci. Je problém zapojit je do vaší činnosti? A jsou mezi vámi také ženy?

Ať chceme nebo ne, léta nám přibývají a brzy přijde čas, kdy by měli na naše místa nastoupit mladí. Proto se snažíme získat je do našich řad. Nejvíce Mladých hasičů (až 2 desítky) měl sbor na začátku nového tisíciletí. V současné době i přesto, že sbor pořádá pro děti řadu akcí, se nám získat zájem dětí o členství moc nedaří. Možná proto, že se nám nedaří najít obětavé a schopné vedoucí mládeže, na kterých to záleží především. Nemyslím, že by nebyli, jsou, ale nedovedeme si je zřejmě udržet. Nehodlám rozebírat

ROZHOVOR

důvody, bylo by to nadlouho. Snažíme se proto působit již na ty nejmladší v mateřské škole. Zapojili jsme se i do „HASÍKA“, což je preventivně-výchovná činnost v 2. a 6. ročnících ZŠ. Sbor se snaží organizovat nejen spoustu akcí pro děti ale i pro rodiče s dětmi. Patřím k nejstarším členům sboru, věřím, že se dočkám doby, kdy v sále bude opět alespoň tolik mladých hasičů, že vytvoří úspěšné soutěžní družstvo.

Apár slov k ženám: Bez nich si naši organizaci ani nedovedu představit. Jejich úloha je nezastupitelná. Početně tvoří snad čtvrtinu členů sboru a nejen ony, ale i další ženy nám při různých akcích pomáhají a podporují nás. Za to vše dostanou malou odměnu - poděkování a kytičku s malým občerstvením jednou ročně při posezení a besedě s výborem.

Jaká je spolupráce s profesionálními sbory?

Stručně řečeno - je výborná a příkladná. Hasičský záchranný sbor MSK velmi dobře spolupracuje s KÚ MSK a společně se starají o to, aby hasiči profesionální i dobrovolní byli co nejlépe připraveni chránit životy a majetky občanů. Není tomu tak dávno, kdy zbrojnice dobrovolných hasičů připomínaly spíše depozitář hasičského muzea. V současné době jsou i dobrovolní hasiči dle možností vybavováni moderní technikou a prostředky. Vybavení odpovídá předurčenosti jednotky a moderní technika mnohdy vyžaduje i úpravy hasičské zbrojnice. To vše by nebylo možné bez pomoci HZS MSK a KÚ MSK a samozřejmě také bez pochopení obce. Krajský úřad také pomáhá i samotné činnosti sborů a krajského sdružení např. různými dotacemi.

Co partnerství se zahraničními sbory?

V roce 2005 oslavoval sbor 115 výročí vzniku. Při té příležitosti nás poprvé navštívil Dobrovolný hasičský zbor ze Suché Hory (SK), s kterým jsme krátce předtím navázali spolupráci. DHZ Suchá Hora měla družbu s polským sborem OSP Ząb, jehož zástupci přijeli společně s nimi. Během pobytu u nás jsme se domluvili na "trojkoalici". Uskutečnilo se několik vzájemných návštěv, ale po změně vedení v Suché Hoře a v našem sboru se vztahy postupně ztrácely. Svou roli v tom hrála i velká vzdálenost. V dalším období jsme využili družby obcí Háj ve Slezsku a Liptovské Sliače. Díky tomu vznikla nová Česko-Slovenská družba. Tato družba je zpečetěna i písemnou dohodou o spolupráci. Naplňována je nejen návštěvami při význačných událostech, ale i téměř pravidelnou účastí na soutěžních akcích hasičů. Příští setkání by se mělo uskutečnit u příležitosti soutěže „O pohár starosty Obce Háj ve Slezsku“.

Děkuji za zajímavý rozhovor. Je příjemné vědět, že v případě ohrožení jsou dobrovolní hasiči připraveni pomoci. Přejme si, aby hasiči byli vždy ve správný okamžik na správném místě a aby jim nechyběla rozvaha a klid v situacích, kdy my ostatní ztrácíme hlavu a naději.

Ludmila Holubová

Jan Dumbrovský (*1941):

Za svou dlouholetou obětavou práci pro hasičské hnutí obdržel řadu vyznamenání. Je mimo jiné nositelem Řádu sv. Floriána a byl mu předán titul Zasloužilý hasič. Od roku 2015 je čestný starosta okresního sdružení hasičů Opava a nedávno mu byl udělen Záslužný řád českého hasičstva.

Malé ohlédnutí za letním seniorským sportováním

Sportovní aktivity k seniorům bezesporu patří. Někteří chodí po kopcích a památkách, další na kolech naježdí stovky kilometrů. V Ostravě žije poměrně početná komunita seniorů, kteří propadli seniorskému sportování. Aktivní v tomto směru jsou zejména Porubští senioři a senioři z Jihu. O seniorské sportování v Moravské Ostravě a též v celém městě se dlouhodobě stará Ostravské organizační centrum spolku SENIORS, z.s.

Organizované sportování ve formě soutěže bylo letos zahájeno již v květnu, kdy byl realizován FIFEJDSKÝ VÍCEBOJ. V letošním roce byly do soutěží zařazeny některé nové, náročnější disciplíny, jako např. lukostřelba. Další soutěží byl tradiční turnaj situovaný do spádové obce za ostravskými humny. 7. června se ve Velké Polomi uskutečnil pétagový turnaj VELKOPOLOMSKÝ PÉTANQUE. Příjemné počasí a opět dobrá parta dotvořili skvělou atmosféru.

Již dříve organizátoři ze SENIORS avizovali, že do portfolia seniorských disciplín zařadí i disk-golf. Stalo se tak 11. června. Toho dne na disk-golfovém hřišti v Mariánských Horách proběhl seniorský turnaj v tomto krásném a současně zajímavém sportovním odvětví. Účast v soutěži nebyla nijak oslňující, ale ti, kteří přišli a zasoutěžili si, určitě nelitovali.

Jelikož pétanque je mezi seniory stále populárnější, byl do sportovního programu zařazen i druhý turnaj, tentokrát pod názvem OSTRAVSKÝ PÉTANQUE. Ten se uskutečnil 21. června na pétangových polích sportovišť TJ Ostrava na Fifejdách. A fifejdská sportoviště jsme neopustili ani posledního červnového dne. Na minigolfovém hřišti za Domem kultury města Ostravy (dříve DK VŽKG) proběhl seniorský turnaj v minigolfu.

Nejen turnaji a soutěžemi v Ostravě byli seniorští sportovci živi. OOC SENIORS, z.s. přijalo pozvání pořadatelů mezinárodních sportovních her seniorů k aktivní účasti na hrách. Samotné soutěži předcházela dlouhodobá příprava zájemců o seniorskou reprezentaci. Z nich bylo vygenerováno družstvo, které 5. Mezinárodní sportovní hry seniorů v Mostě zcela ovládlo a do Ostravy přivezlo pohár vítězů.

Ve dnech, kdy se připravuje vydání tohoto čísla ostravská seniorská reprezentace zahájila přípravu na mezinárodní sportovní hry v Olomouci (18.8.), na mezinárodní sportovní hry O pohár SNP v Prešově (Lipany) a po návratu ze Slovenska zahájí přípravu na zářijové Bílovecké sportovní hry seniorů.

Aktivita na ostravských sportovištích výše uvedenými soutěžemi pro letošek nekončí. Připravujeme:

- 22. 9. „čtyřjamkový“ disk-golfový turnaj v Bělském Lese
- 7. 10. 2. ostravský pétanque
- 18. 12. tradiční Ostravskou vánočku

Obě poslední soutěže na sportovištích TJ Ostrava.

Na všechny soutěže jste srdečně zváni. Podrobné informace dostávají vedoucí seniorských klubů a organizací na pravidelných poradách KCS Ostrava, z.s., ostatní na www.ms-seniors.cz. Tím naše nabídka nekončí. Kdo je je připraven zařadit se do seniorské reprezentace může svůj zájem projevit zprávou na E-mail: oooc@ms-seniors.cz nebo na t. č. 702 873 380.

Za OOC Seniors, z.s. Milan Fabián

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Slovo předsedy KRS MSK

Vážené seniorky a senioři, milí čtenáři,

tak nám pomalu končí léto, a to letošní opravdu stálo za to! Velká vedra nabádala k opatrnosti našeho chování, hrozilo přehřátí organismu a nemoci z toho vyplývající. Nutné bylo chránit se před ostrými slunečními paprsky a dodržovat pitný režim!

Čeká nás "babí léto" a doufejme, že svou přízní nám umožní uspořádat všechny naše podzimní akce!

V současné době mohu krátce vyhodnotit naši první velkou krajskou akci Krajské sportovní hry seniorů, které se konaly 28.6.2022 v Kravařích. Hry byly velmi dobře organizačně připraveny na účast 80 družstev o 320 sportovců z 27 obcí a měst Moravskoslezského kraje. Trochu nás potrápilo počasí, kdy v době plánovaného zahájení prudce pršelo, což mírně ovlivnilo celý průběh her. Nicméně díky připravenosti organizátorů a kázni účastníků her jsme mohli na závěr při sluníčku hry vyhodnotit jako velmi zdařilé a ocenit nejlepší účastníky-sportovce! Velké poděkování patří všem našim partnerům - Moravskoslezskému kraji a městu Kravaře, pracovníkům ZŠ Komenského v Kravařích a všem organizátorům z krajské rady seniorů. Podrobnější vyhodnocení je uvedeno na jiném místě časopisu.

Sportovní hry seniorů - Kravaře 2022 ↓

Období července a srpna jsme využili k organizačnímu zabezpečení podzimních akcí KRS MSK a je jen na vás, kterých se zúčastníte a přispějete svou účastí k jejich zdárnému průběhu.

Především plánujeme v říjnu čtyři velké krajské akce:

1. října uskutečníme Setkání seniorů Moravskoslezského kraje v rámci oslav Mezinárodního dne seniorů v Bruntále s již klasickým programem. Dopoledne prohlídka historických míst Bruntálska spojená se společným obědem a odpoledne kulturní program ve Společenském domě Bruntálu, při kterém budou vyhlášeny výsledky kampaně „Hledáme seniora/ku kraje v roce 2022“.

5. října organizujeme „Krajský přebor seniorů ve stolním tenise neregistrovaných hráčů“ v Brušperku.

18. října plníme přání mnoha seniorů a organizujeme „Podzimní Seniorkvíz“ vědomostní soutěž v 10 tematických okruzích o 10 otázkách v Obecním domě v Ludgeřovicích.

19. října vyvrcholí soutěž „Miss babča a Štramák roku 2022“, kdy do krajského kola postoupili vybraní senioři a seniorky z okresních kol. Vítězka bude reprezentovat Moravskoslezský kraj na celostátní soutěži v Olomouci.

Podrobnosti a pokyny k přihláškám na tyto akce jsou zveřejněny na webových stránkách www.ms-seniors.cz

Sami, milí čtenáři, vidíte, že naše krajská rada seniorů nezhálá a připravuje opravdu pestrý a zajímavý program pro své organizace a kluby seniorů kraje, ale i pro další seniorské zájemce o tuto naši činnost. V měsíci listopadu a prosinci nás čeká vyhodnocení splnění úkolů roku 2022 a plánování roku 2023.

Přeji vám všem do tohoto období plno elánu a radosti, ať vám vaše plánované akce vyjdou bez zásadních problémů pro upevnění zdraví, odpočinek a zábavu!

Mějte se krásně a hlavně zdravě!

Pěkné babí léto!

Ing. Pavel Gluc, předseda KRS MSK
Foto: archiv KRS MSK

Moravskoslezského kraje

Krajským sportovním hrám kraloval déšť

Největší sportovní seniorskou událostí roku jsou pokaždé krajské hry připravované v různých regionech kraje. V roce 2022 se konaly na Opavsku a konkrétně v Kravařích. Do pěkného městečka se od rána 28.června sjížděly různé skupiny ze seniorských klubů a organizací. Krajská rada pro ty nejvzdálenější dokonce zajistila pět svozových autobusů. K základní škole totiž zamířilo 80 čtyřčlenných družstev od Jablunkova až po Bruntál!

Mezi soutěžícími týmy byly rovněž dvě družstva z Olomouckého kraje. Přípravy na hry byly v plném proudu už několik týdnů a den před hrami se sešel organizační tým v místě konání a už připravoval potřebné zázemí a sportovní stanoviště. Podle počasí venku to vypadalo na typicky letní počasí s teplotami převyšujícími o několik stupínků pomyslnou třicítku. Jenže o pár hodin později, v den závodů, bylo vše zcela jinak. Veškeré plány organizátorů dostaly pořádnou ránu těsně před slavnostním zahájením v podobě vydatných dešťových srážek. Došlo k úprku do tělocvičny a nastaly těžké minuty především pro hlavního rozhodčího, aby se svými pomocníky našel operativní řešení. „Nebylo snadné rozhodnout během okamžiku, co podnikneme dál. Mokrá varianta je vždy tím nejméně oblíbeným řešením, nicméně jsme museli udělat vše pro to, aby se hry mohly uskutečnit i za stísněných a omezených podmínek“, nastínil hlavní rozhodčí her Karel Moškoř.

Improvizované zahájení her po marném čekání na ukončení dešťových srážek provedl v tělocvičně předseda KRS MSK Pavel Gluc, který přivítal i hosty, kteří i v tak nepříznivém počasí dorazili. Přijeli náměstek hejtmana MSK Jiří Navrátil, předsedkyně Rady seniorů ČR Lenka Desatová, starostka města Kravaře Monika Brzesková, ze školy zavítal ředitel Lukáš Kramný. Seniorský ČR zastupoval Oldřich Pospíšil a hostem byla i starostka obce Mořkov Ivana Váňová, kde by se mohly konat např. některé z příštích ročníků her. Po krátkých pozdravech se už žezla vlastního sportování ujal hlavní rozhodčí a vyzval na jednotlivá stanoviště v tělocvičně první část, a to 40 soutěžících družstev. Venku stále lilo, a tak se pod střechou tělocvičny bojovalo v hodu šipkami na terč, házelo na basketbalový koš, třefovalo do florbalové malé branky a hrál snag golf. Podmínky nebyly vůbec ideální, ale soutěžící se statečně rvali o body pro svá družstva a také do víceboje jednotlivců. Ostatní soutěžní týmy zatím trpělivě čekaly na svou příležitost v útrokách základní školy a taky se pak postupně dostaly na sportoviště.

Krátce po poledni se počasí umoudřilo a venku se mohly využít tři další stanoviště z původně čtyř nachystaných. Na tartanové dráze se běhalo s tenisovou raketou a míčkem, házelo se míčkem na cíl a svou oblibu si získává i bollobal, hod svázanými míčky na trojžerď. Po počátečních potížích a pořádných dešťových přídělech se závěrečné vyhodnocení mohlo konat venku tam, kde jsme původně měli v plánu hry i zahájit. Nakonec se skoro zapomnělo, jak moc zlobil déšť a bylo příjemné přebírat ceny od dvou krásných žen. Závěrečné defilé totiž prováděla bývalá Miss Europe Monika Žídková - Brzesková (starostka obce Kravaře) a předsedkyně RS ČR Lenka Desatová. Třetím do party byl pochopitelně i ředitel krajských sportovních her Pavel Gluc.

Výsledková listina 8.krajských sportovních her 2022 KRAVAŘE

SOUTĚŽ DRUŽSTEV

1. Bílovec A - Tisovský, Blaha, Blahová a Stareček
2. Střítež B - Gryžboň, Gryžboňová, Foberová a Němcová
3. Olomouc B - Krušina, Rožek, Búbelová a Kellnerová

VÍCEBOJ ŽEN DO 70 LET

1. Kellnerová Jana - Olomoucký kraj
2. Šlímová Helena - Krnov
3. Blahová Jaroslava - Bílovec

VÍCEBOJ MUŽŮ DO 70 LET

1. Blaha Josef - Bílovec
2. Tisovský Jiří - Bílovec
3. Bazgier Jan - Jablunkov

VÍCEBOJ ŽEN NAD 70 LET

1. Darmovzalová Marie - Senioři ČR Ostrava
2. Šnýdrová Miloslava - Kravaře
3. Foberová Irena - Střítež

VÍCEBOJ MUŽŮ NAD 70 LET

1. Gryžboň Miroslav - Střítež
2. Žuk Adolf - Střítež
3. Stareček Zdeněk - Bílovec

ZVLÁŠTNÍ OCENĚNÍ - nejstarší účastníci her

Květa Bínová - Senioři ČR Ostrava
Miroslav Steiner - Klub seniorů Čtyřlístek Jakartovice

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda, odcházejí-li do nekonečna s námi, aniž by poučení či radost odevzdaly jiným.

Prázdninový suvenýr

Tak už je zase všechno ve starých kolejích. Školy se zaplnily žáky a studenty, v práci už taky nebude chybět tolik kolegů a hromadná doprava bude opravdu hromadná. Zážitky z prázdnin a dovolených okoření na krátký čas společná setkání a výhodné nákupy v cizině (rozuměj značková trička, elektronika či zlatý šperk) vzbudí u některých jedinců možná trochu závisť. Není toho vůbec zapotřebí, ani těch věcí ani té

závisť. Z prázdnin a dovolených si vozíme, pokud tedy máme štěstí, něco mnohem vzácnějšího a trvalejšího.

Jako vždy jsme se sestrou trávily prázdniny u prarodičů. Žádná "Jugoška", Zlaté písky či Lipno. Vesnice za městem, koupaliště, hřiště u lesa a chatová oblast. Skoro by se dalo říct, že to bylo trochu jednotvárné. Ale dětem to kupodivu takové nepřipadá. Mají rády určitou pravidelnost a dobrodružství lze najít i tam, kde by je dospělí nehledali. Jedno léto bylo ovšem přelomové. Pronikly jsme do chatové oblasti a staly se součástí party. Výpravy na borůvky, kopání penalt na opuštěném hřišti, vlastní řeč, které nezasvěcenci nerozuměli. Hraní karet na verandě chaty Kájových rodičů. Jednou tam pro nás přišla maminka, neboť bylo, považte, už půl deváté (!) a my ještě nebyly doma. Maminka, ozbrojena deštníkem nás hnala domů a ten deštník o nás s výkřiky, že pověst máme jenom jednu, přerazila.

Ale nic tak neutuží vznikající vztahy jako rozličná protivenství. I když se tahle prázdninová parta časem rozpadla, zůstal mi z ní jeden kamarád. A naše tehdejší kamarádství přerostlo v přátelství, které překonalo první, druhé i třetí lásky, svatby i osobní tragédie. Nevidali jsme se příliš často, naše cesty byly hodně odlišné. Ale když jsme se sešli, bylo to, jako bychom se viděli včera.

Takže nesměl chybět ani na mých kulatých narozeninách. Oslava to byla veselá, se všemi lidmi, které mám ráda, v příjemné hospůdce s dobrým jídlem i pitím. Na chvíli jsme vyšli ven, přítel si zapálil doutník, zkoumavě se na mě zahleděl a pravil:

„Tak už jsi taky v tom lese, ve kterém se kácí. Přešel mi mráz po zádech. Večerní chlad nebo snad předtucha. Tehdy to bylo naposled, co jsem ho viděla. Sekyra neuvěřitelně a kruté náhody dopadla na jeho strom. A v mém soukromém lese po něm zbyl jen mohutný pařez. Někdy se na něm usadím a vzpomenu si. Hned vedle roste malinký stromek. Ale už nemám ani sílu a vlastně ani odvahu na něj sázet. Jeho dospělosti se už nedočkám, nebude mi poskytovat útěšný stín, jeho kmen pro mě nebude dost silný, aby mohl být oporou. Nezbyvá než doufat, že budu moci poskytnout alespoň něco málo jemu. Ale přátelství pěstované od dětství ze semínka vzájemných sympatií je nenahraditelné.

Přiznám se, že mi můj "prázdninový" kamarád chybí. Jeho humor, jeho pochopení pro moje bolístky, jeho úžasné nápady, které mně dokázaly vždycky překvapit a nadchnout. Už nikdy se tak nezasměju, jako jsem se dokázala smát s ním. Pokud jste si tedy přivezli z prázdnin či dovolené semínko, ze kterého roste přátelství, dostali jste do života dar z nejvzácnějších. Ten nejkrásnější a nejvzácnější suvenýr....

Eva Vlachová

Knihy a já

Knihy mě provázejí životem, a tak mě napadlo vrátit se ve vzpomínkách k popisu tohoto přátelství. Při úvaze jak a čím začít mě napadlo, že bych si tím mohl prověřit svoji paměť a popsat chronologicky vzpomínky na můj vztah ke knihám.

Začít musím školou, kde jsem se naučil číst. Nevím, do jaké míry tehdy byly knihovny, žádnou jsem neznal, nechodil jsem ani do prodejen knih, v blízkosti našeho domu také žádná nebyla. Zato každý rok byly Vánoce a pod stromečkem nikdy nechyběly knihy. Přeskočím-li pohádky, tak mezi prvními si pamatuji knihu Syn pluku o sirotkovi kterého se ujali vojáci. Dále pak knihy od J.Verna ale i rodokapsy, takové opotřebované, jak mezi námi kluky obíhaly a podněcovaly naši fantazii. Byly to i knihy od Jirásky zakoupené rodiči ve snaze doplnit mé znalosti. Pamatuji, že právě z té školy jsem dostal seznam knih, které musím nejen přečíst, ale napsat z nich i obsah. Donesl jsem je dědovi s prosbou, jestli by je nepřečetl a nenapsal jejich obsah. Pamatuji jak pečlivě to děda udělal. Originál vypracovaný dědou jsem nemohl použít. Byl napsán tak krasopisně, že jsem to musel přepsat svým kostrbatým písmem.

Pokračoval bych dobou puberty, kdy, aniž vím, proč se tak nějak přirozeně vyvinul větší zájem o knihy. Nutné podotknout, že prakticky nebyla televize, natož jiná nyní tak rozšířená média. Existovala však jakási společnost čtenářů s nabídkou zasílání knih na dobírku, do které jsem se přihlásil. Z té si pamatuji knihu od Stendhala - Červený a černý.

Další období pak bylo vyplněno příležitostnými návštěvami knihkupectví a antikvariátů, aby po nástupu do zaměstnání čtvrtky v mém programu automaticky zahrnovaly návštěvu prodejny knih, neboť ve čtvrtek vždy vycházely nové knihy. Pak také pamatuji knížky vkladní a výherní. Obojí sice menšího formátu, avšak s potenci vyšší hodnoty.

Jak běžel čas, měnil se i můj způsob nákupu a půjčování knih a před nástupem do důchodu jsem se stal i pravidelným návštěvníkem knihovny a antikvariátu vedle, obojí v blízkosti bydliště. I když tato praxe byla dlouhá, tak nějak skončila a v současné době bych téměř mohl plnit sám funkci knihovny, myslím zapůjčovat knihy. Jednak se snížil ten můj „výkon“ coby čtenáře, vedle knih je tady ten internet, ale hlavně důvod je milá pozornost synů a vnoučat. K Vánocům, svátku a narozeninám a stejně tak moje manželka dostáváme tolik knih, že máme neustále rezervu nepřečtených.

Co závěrem? Potvrzuji jednoznačně platnost tvrzení: **knihy přítel člověka.**

Jaroslav Petřík

Esence vzpomínek

Provensálské městečko Grasse patří bezesporu k oblíbeným cílům návštěvníků Azurového pobřeží. Je kouzelné a hlavně voňavé. Jak by také ne, je sídlem společnost Fragonard, která, jak zasvěcenci dobře vědí, vyrábí parfémy. Můžete tady navštívit sídlo firmy, podívat se do muzea a seznámit se se starými i novými metodami výroby něčeho tak neuchopitelného jako je vůně. Původní extrakční metoda se nazývá enfleurage. Laicky a stručně popsáno: květy se převracely v tuk z vepřového nebo hovězího masa. Za čtyři měsíce extrakce se vyloužil vonný olej pro voňavky a tuk se použil k výrobě mýdla. Šokující je, že k přípravě tří kilo koncentráту je potřeba tuna květů. A z těch tří kilogramů se jako esence využije pouze čtyřicet procent. Neuvěřitelné! Ale výsledek je úžasný a není divu, že turistiky houfně obléhají pult se zlatými flakónky, aby si odtud odvezly suvenýr. Ale tohle není, i když to tak vypadá, reklama na parfémy, či cestovní kanceláře. Právě tam, v oblacích vůně, mě napadlo, jaké by to asi bylo, kdybychom své vzpomínky, a že jich mnozí mají také na tuny, extrahovali a uzavřeli do flakónků, než se nám zamlží. Apo otevření...

Je mi znovu sedmnáct a pospíchám z nádraží k babiččinu domku. Bouřka se hlásí temným duněním a co chvíli se zableskne. S prvními těžkými kapkami vbíhám do vrátek. Na verandě čeká moje zlatá babička s otevřenou náručí: „To jsem ráda, žes nezmokla! Dítě, ty jsi ale opálená a jak jsi hubená!“ (Je to už opravdu dávno... pozn. autorky.) Rychle vybalím tašku, pohladím kocoura a už vyprávím. Jak bylo na praxi, co rodiče a ségra...

Babička poslouchá, a přitom vytahuje z trouby plech s borůvkovým koláčem. Balada. Pak sedím na schůdkách verandy, pozoruju déšť a blesky, láduju se tou voňavou dobrotou a lebedím si. A aby toho štěstí nebylo málo, dozvídám se, že se po mně už třikrát ptal Milan...

Ještě teď cítím babiččinu drobnou ruku na svých vlasech. Znovu cítím na jazyku rozplývavou chuť borůvek a taky ozón po končící bouřce. S babičkou jsem se už dávno navždy rozloučila, místo malého domku a velké zahrady stojí dva domy typu podnikatelského baroka. Stromy, angrešty, floxy a pivoňky nahradily bazény, terasy s grily, zakrslé túje, cypřiše a stříbrné smrčky. Z Milana se prý stal notorický alkoholik, který bije ženu i děti. Ale esence mých vzpomínek je čistá, bez příměsí hořkosti a dnes i smutku.

Ovšem nabízí se otázka, zda bychom uchovávali i špatné vzpomínky. I když znám člověka, který tvrdí, že zlé věci ze své paměti vymazává a nechává si jen vzpomínky krásné. Pro něj by výroba esence snad ani neměla význam. Což mi připadá trochu smutné. Protože si prý vlastně skoro nic nepamatuje...

Eva Vlachová

Děda

V dětství jsem nikdy neměla pocit, že když nemám žádného dědu o něco přicházím. Měla jsem dvě milující babičky, ta z otcovy strany bydlela o ulici dál, a tak jsem tam u ní byla pečená vařená. Navíc ten činžák byl plný dětí, tak o kamarády nebyla nouze. O dědovi se nikdy nemluvalo ani tam nebyla žádná jeho fotka. Druhá babička bydlela na vesnici, vlakem to trvalo přes dvě hodiny a tam jsem převážně trávila celé letní prázdniny. Nad postelí měla velkou svatební fotografii, ale ani ona o dědovi nemluvila, nemohla mu odpustit, že zemřel tak brzo a nechal ji samotnou se čtyřmi dětmi.

Děda byl strojník a pečlivý majitel parního kotle, nezbytnou součástí k mlátičce obilí a ve žních měl o práci postaráno. Jinak byl všemohl, který si zakládal na tom, že umí vše opravit. Jednou objevil u jednoho hospodáře staré, rozbité kolo, což na vesnici v té době byl malý poklad. Měl o něho eminentní zájem i když mu bylo řečeno, že se na něm už nikdo, nikdy se nesveze. Měl s ním hodně starostí a práci, ale po delším čase se vítězoslavně projížděl po vesnici. Hlídal si ho jako oko v hlavě, jenže syn, který po svezení také toužil si ho jednou vypůjčil. Návrat po jízdě nebyl vůbec slavný, jeho první jízda skončila s osmičkou na předním kole po havárii. Zdravotní stav syna dědu vůbec nezajímalo, jeho seřezal, kolo rozšlapal a hodil na hnojiště. Když ho zlost přešla, a navíc kolo potřeboval, vytáhl ho z hnojiště pečlivě očistil a spravil. Jednou dostal nefunkční krystalku, což byl primitivní rozhlasový přijímač, který nepotřeboval napájení a na rozkmitání membrány sluchátka stačil vysílaný signál. Konečně se mu povedlo zachytit slabý signál, jenže se ozvalo mé, mé, mé. To byla koza což dědu rozčílilo, a protože na jeho drž hubu, zvíře nereagovalo, vzal drát kterým jí hubu zadrátoval. Moje maminka spustila nářek nad ubohou kozou, jenže děda, jak byl v ráži chtěl zadrátovat pusku jí, raději s brekem utekla.

Tak jak pečoval o kotel a kolo, tak později byl jeho chloubou motocykl. Byl to zvláštní model, který našel kdesi vyhozený na smetišti v různých velikých kusech. Povedlo se mu ho s pomocí kamaráda kováře dát dohromady a dokonce i jezdil. Babička odmítla na ten vehíkl sednout raději dál chodila pěšky. Jednou tam na návštěvu přijel můj otec se svým mladším bratrem, který to monstrem obdivoval. Tím si dědu získal, a ten mu nabídl, aby, pokud umí jezdit si ho vyzkoušel. Z vrat se vyřídil jako střela, pak se ozvala rána a zoufalý husí řev.

Děda sebral motorku a s nepublikovatelnými slovy ji odtáhl domů. Můj otec podpírající bráchu se loudal za ním, babička budující dobré sousedské vztahy nesla jednu z hus, která tam zůstala ležet. Po ošetření dostal nařízeno, že s husou musí dojít k sousedům se omluvit a škodu uhradit. To se mu nechtělo, a tak tam poslal mého otce s tím, že tu husu odkoupí. Sice se hospodyně tomu divila, ale prodala mu ji. Babička zjistila, že husa má jen šok z nárazu a nalomené křídlo, tak si ji ponechala. Na vánoce mu pak poslala "biskupa", protože nic jiného si nezasloužil. I když údajně, mazové žlázy chutnají jako mandle.

Jaroslava Krejčová

Aktivity klubu z pod Prašivé

Členové Klubu důchodců z Dobratic jsou rádi, že se mohly v tomto roce už naplno rozjet naplánované akce, které si může každý najít v celoročním obecním kalendáři. Ten je součástí každé domácnosti, kde občané mohou zaregistrovat základní informace např. o svozu komunálního odpadu, plánovaných aktivitách různých spolků, mezi které patří i ten seniorský. Pochopitelně se nejvíce plánuje v období, kdy máme venku pěkně a dá se někam vyrazit.

Určitě se zatím nejvýrazněji projevily v aktivitách seniorů měsíce červen a červenec. V první polovině června se již tradičně na Prašivé koná v dřevěném kostelíku Antonína Paduánského mše a také velká pouť. Nádherná louka mezi kostelíkem a historickou chatou je na svatého Antonína vždy o víkendů zaplněna různými stánky s tradičním pouťovým zbožím a stovky návštěvníků vytváří zvláštní atmosféru. Pochopitelně i důchodci z nedalekých Dobratic vyrazí na svůj oblíbený výšlap, vždyť samotný předseda klubu se jmenuje Antonín a třeba na kopci jmeniny oslavit. Hned další den po túře se ve Vyšních Lhotách konal 2.ročník seniorského víceboje čtyřčlenných týmů reprezentujících obce Dobratice, Střítež a hostitelů z Vyšních Lhot. Sportovní setkání bylo přípravou nominovaných družstev na Krajské sportovní hry v Kravařích. Toto setkání vymyslel vloni Karel Moškoř a první ročník se konal na multifunkčním hřišti v Dobraticích pod školou. Senioři z těchto skoro sousedních vesnic si takto mohou udělat malou přípravu a vyzkoušet některé z disciplín, co je pak čekaly na krajských hrách. Ve víceboji se na všech připravených stanovištích vystříдалo 9 družstev, čtyři přijely ze Stříteže, tři z Vyšních Lhot a dvě dorazily z Dobratic. Soutěže za slunečného odpoledne měly opravdu skvělou atmosféru i vzájemné hecování mezi jednotlivými týmy bylo slyšet. Vždyť se většina účastníků zná z minulých, nejen sportovních setkání, organizovaných Krajskou radou seniorů Moravskoslezského kraje. V závěrečném hodnocení hrály prim právě Dobratice, jejich dvě družstva braly první a třetí místo, mezi ně se vklínil B tým ze Stříteže. Ve víceboji žen vyhrála Jana Sobková, v mužích byl nejlepší Jiří Mikoláš, oba z Dobratic.

Takto povzbuzení dobrou přípravou pak odjeli do Kravař na Krajské sportovní hry, aby také zabodovali o nejvyšší příčky. Je však přece jenom rozdíl si zaházet jen tak mezi pár vrstevníky než v plejádě více jak tří stovek sportovců z celého kraje. Na nějaké dílčí úspěchy to tentokrát nebylo, ale oba dobratické týmy skončily v konečném pořadí na shodném místě a nikdo z účastníků nemohl říci, my byli lepší.

Po návratu z her se už druhý den jelo na společný výlet důchodců. Cílem byla nejprve Stanice záchrany živočichů v Bartošovicích a potom další krásné místo v novojičínském

regionu - zámek Kunín. Více jak třicítka seniorů si velmi pochvalovala obě vybraná místa.

Další akcí zahrnutou v plánu na letošní rok byl turnaj v bowlingu. V mnoha klubech z okolních obcí je tato hra na bowlingové dráze novým fenoménem a dobratičtí si tento sport zajeli zahrát do Třanovic. Pro mnohé to bylo poprvé, co mohli vyzkoušet větší kouli s nějakými otvory. Přece jenom to je rozdílná forma házení než dráhové kuželky, které si občas zajedou zahrát do sousední Komorní Lhotky. Aby se, jak se říká, dostala tato hra pod kůži, odehrálo dvanáct zájemců čtyřkolový maraton za neskutečného vedra. Ten den padaly v celé naší republice červenkové teplotní rekordy, nicméně pravidelné doplňování tekutin lahodným mokem známého minipivovaru z Vojkovic chvíle u dvou bowlingových drah zpříjemnilo.

Karel Moškoř

Seniorská taneční skupina BESEDA

Seniorská taneční skupina BESEDA vznikla v roce 2005 pod vedením tanečního mistra z Moravskoslezského divadla v Ostravě pana Vláda Kalety. V současné době tančí společenské tance - polonézu, country tance, řecký tanec a jiné. Veřejně vystupuje zejména pro seniorské kluby v Ostravě a okolí. Zúčastnila se i dvou mezinárodních setkání seniorů v Jablunkově a na Slezskoostravském hradě.

Pro podzimní měsíce nabízí od září vystoupení seniorským klubům čtyř až šesti tanečních párů. V případě zájmu o vystoupení napište svou objednávku na E-mail: jirkaeva.vlaha@seznam.cz. Pro hudební doprovod je zapotřebí uvést zda objednatel má vlastní aparaturu nebo si skupina má přivést své rádio s CD.

Ing. Jiří Vlaha, vedoucí tanečního souboru

Bývalí zaměstnanci školství při OROS Ostrava se vydali na jeden ze svých zájezdů...

V létě jsme vyrazili na další výlet. Jeli jsme autobusem do Horky nad Moravou a v Domě Litovelského Pomoraví jsme strávili pět hodin v krásném prostředí nejceněnější lokality v regionu. Nebyli jsme jen v "domě" - to je název celé lokality. Pár nadšenců zde vytvořilo něco, co je jen na málo místech naší planety k vidění. Provázeli nás pan Jiří Popelka. Nespěchal na nás, říkal nám i podrobnosti k uměleckým výtvarům našich výtvarníků.

↑ Hned první zastávka byla v Rajské zahradě - tady se člověk zasní, ale i pobaví. Je to dílo Františka Skály. Lesní chrám od Miloslava Fekara byl obsazen dětmi, které zde trávily vyučovací hodinu školy v přírodě. Po cestě jsme vyzkoušeli, jak letí pták, podívali se, jak teče voda rovným korytem a jak meandry, jak daleko které zvíře doskočí snad

nezkusil z nás nikdo - nevšimla jsem si. Zaposlouchali jsme se do zvuků, které vydá ten který strom při úderu do kmene.

Další objekt na cestě se vyhoupl po opuštění lesa. Byla to Sluneční hora snů od Miloše Šejna. Po vejítku dovnitř jsme byli na chvíli ve tmě a pan Popelka nám vysvětlil význam všech výklenků opatřených tu polodrahokamem, tu větvemi, tu kamenem, nebo lasturami, význam použitého přírodního materiálu a záměr umělce při utváření díla.

Zajímavá zastávka byla na parketu, kde bychom mohli vidět bobra, kdyby tito nebyli nočními zvířaty a neopouštěli svůj hrad až na noc. Takto nám pár pikantností z boje s těmito staviteli a zároveň ničiteli musel poskytnout pan Popelka. Viděli jsme mokřady, kde sídlí skokani a je slyšet na míle jejich hlasitý projev a další ptáci, zvířata, která v lokalitě žijí. Mohli jsme se projít po povalovém chodníku a zajít ke stromu, který byl několik století pod vodou a v bahně. Tou konzervací vypadal jako ohořelý a věřím tomu, že si to mysleli snad všichni z nás.

Potom jsme narazili na ohniště zlaté spirály od Marcela Hubáčka. Expozice se rozrostla o hliněné pece, které zaměstnanci tvoří, staví a zkoušejí jejich funkčnost ve volných chvílích při pečení chleba, při tavení bronzu, nebo při vypalování keramiky.

Po dobrém obědě v areálu jsme odjeli do Loštic, někteří zašli do muzea tvarůžků. Všichni si byli nakoupit v podnikové prodejně výrobky a v tvarůžkové cukrárně zákusky. A někteří zkusili i chuťově zajímavou tvarůžkovou zmrzlinu. Počasí nám přálo, dopoledne bylo teplo a svítilo sluníčko, odpoledne nás trochu vyděsil déšť. Ale byl velmi krátký a beztak jsme čas trávili pod střechou. Do Ostravy jsme přijeli zase o nějaký podnět a zážitek spokojenější a těšíme se na další zájezd, který s láskou připravují kolegyně při OROS PŠ Ostrava.

Emilie Altmanová

Ze života petřkovických seniorů

V měsíci červnu se uskutečnila všemi oblíbená akce "Petřkovický guláš". Po dobu dvou let, kdy se kvůli pandemické situaci nemohla uskutečnit, jsme se všichni na tuto akci těšili. Ve vaření soutěžilo 5 družstev a tentokrát si mohli vybrat jaký druh guláše budou připravovat. Tak se nám tam sešel guláš hovězí, segedínský, fotbalový, zahradnický a turistický. Všechny dopadly skvěle a do poslední kapky byly v mžiku vyprodány. Akce to byla skvělá, o hudební doprovod se nám staral předseda zahrádkářů pan Marek Vjačka, občerstvení měly na starost naše seniorky a restaurace "Satelit". První místo získalo naše družstvo ve složení pí. Večeřová, Toufarová se skvělým hovězím gulášem. Ale i ostatní družstva byla odměněna naším starostou panem Mikulicou. Všichni se dobře bavili a gulášek zapíjeli dobrým pivečkem.

Akce byla velmi dobře připravena všemi složkami za což všem organizátorům patří velký dík. Doufáme, že se v příštích letech zapojí do této akce nejen organizace, ale také jednotliví občané Petřkovic.

Hned týden po této akci se uskutečnila členská schůze naší seniorské organizace. Schůze to byla tak zvaně informační, na které se mimo jiné projednávaly akce připravované na 2. pololetí roku, jako např. "Setkání na hranici" v

obci Skalité na Slovensku, návrh podzimního zájezdu, Rohovská kolena či Pstruží farma v Bělé a další akce. Po schválení všech předložených zpráv probíhala mezi členy diskuse ohledně připravovaných akcí, spojená se vzpomínkami na akce předešlé a příjemným povídáním u kavičky a dobrého koláče.

Za výbor ZO SČR Jaroslava Petříková

Jarní a letní seniorské okénko Klubu seniorů Řepiště

Ani jsme se nenadáli a bylo tady léto. Přiblížilo se, jako by připlulo na větrném obláčku. Pro nás starší to znamená, že si můžeme užívat teplých slunečných dnů, vyhrát se u moře, poznávat cizí kraje či trávit spokojené chvíle na svých zahrádkách a prokládat je účastí na akcích připravených našim Klubem seniorů.

Od jara jsme sportovní aktivity zaměřili na bowlingové tréninky a soutěže, abychom mohli nominovat reprezentační tým na připravovaný zářijový meziobecní turnaj seniorů Slezské brány. Do bojů o putovní pohár na jarním turnaji se v Bowling RELAX Vratimov ze 43 účastníků zapojilo 23 borců. Rekonstruované bowlingové dráhy v Restauraci Bowling Rakovec jsme vyzkoušeli v červnu na mimořádném tréninku a v červenci jsme tam uspořádali letní bowlingový turnaj. Nehrající diváci fandili soupeřícím hráčům, sdělovali si své zážitky a sledovali promítané fotky a videa z minulých akcí.

Svou sportovní všestrannost jsme ukázali na Krajských sportovních hrách seniorů 2022 v Kravařích pořádaných KRS MSK. Náš Klub seniorů a obec Řepiště reprezentovalo 20 sportovců v pěti týmech. Umístění na 12. a 15. místě mezi 80 družstvy z celého kraje je jistě skvělé, ale uznání zaslouží i ostatní účastníci.

Poznávání nových krajů na oblíbených zájezdech nemohlo zůstat pozadu. Květen jsme zahájili zájezdem na zahrádkovou prodejnu výstavu FLORIA Jaro 2022 do Kroměříže, kde jsme zhlédli jarní květinové expozice, nakoupili nejrozmanejší výpěstky k obohacení našich zahrad a navštívili městské pamětihodnosti. Poslední květnovou sobotu jsme se vydali na zájezd do Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. V Dřevěném městečku jsme si prohlédli, jak žili naši předkové, svou rukodělnou zručnost jsme si vyzkoušeli na akci "Slabikář řemesel". Odpoledne jsme se přemístili na Horečky ve Frenštátě pod Radhoštěm do areálu skokanských můstků Jiřího Rašky, navštívili zvoničku Strážkyně Beskyd, Lurdkou kapli a "Stezkou v korunách stromů" jsme prošli do amfiteátru, kde se konal "Festival nejmenších houslistů", na kterém vystupovaly i řepištěské děti.

Za poznáním charakteristických tradic či výrobků vybraných obcí byl z šesti studijních zájezdů sestaven letošní ročník vědomostní soutěže seniorů "Křížem kráčem Slezskou bránou 2022", pořádaný Střediskem volného času Vratimov. Od dubna vyjížděla družstva z 10 obcí, aby zájezdovou šňůru zakončila v červnu soutěžním finálovým kvízem v Řepištích. Tři soutěžící senioři z jednotlivých obcí

vzpomínali, co kde viděli a odpovídali na související otázky. Je potěšující, že reprezentanti Klubu seniorů Řepiště ve finálové soutěži obsadili první místo. Reprezentační soutěžní družstvo našeho klubu i obce jsme sestavili také na krajskou vědomostní soutěž seniorů Senior kvíz pořádanou KRS MSK v Hájí ve Slezsku.

V letních měsících se nabízí pobyt v přírodě, užívat si slunečních paprsků, posedět s přáteli a načerpat sílu i životní elán. Proto jsme červen zahájili posezením na zahrádce Restaurace U Máně s tradičním smažením vaječiny. O mimořádném apetitu 72 přítomných seniorů v otevřené přírodě svědčily vyškrábané kastrolky po 300 spotřebovaných vajíčkách. I po buchtách připravených našimi hospodynkami zbyly jen drobčky. Během programu jsme popřáli jubilantům z 2. čtvrtletí, zorganizovali turnaj v bolloballu a zatančili si a zazpívali u harmoniky.

Po ložské vydařeně a nezapomenutelné návštěvě myslivecké chaty Hubertky jsme také letos v tomto příjemném prostředí připravili prázdninové setkání pro členy i nečleny našeho klubu s přípravou kotlíkového guláše v přírodě. Den předem jsme připravovali maso i zeleninu a od časného rána se starali o mnoho drobností ke zdárnému průběhu akce.

Popřáli jsme také našim členům - jubilantům ze 3. čtvrtletí a společně si zazpívali u kytary.

Navařený guláš i přinesené dobroty se dojedly beze zbytku, vše se dopilo, takže odcházelo 68 nasycených návštěvníků.

Nelze pominout setkávání seniorů na akcích organizovaných od jara obecním úřadem, základní školou či jinými spolky:

- Mezigenerační setkání u příležitosti Dne země se vzpomínkami seniorů na časy bez umělých hmot;
- Znovuotevření Restaurace Bowling v Rakovci, která je oblíbeným vycházkovým cílem;
- Den obce Řepiště - obecní slavnosti s hudebními produkcemi nejrozumnějších žánrů;
- Folklórní slavnosti se stánkovým prodejem regionálních produktů;
- Slavnostní otevření s požehnáním zrekonstruované požární zbrojnice a nové hasičské automobilové cisterny;
- Ruční "Kosení lúky U Mlýna" se zpěvy Svatomichaelského pěveckého sboru;
- Slavnostní otevření s přestřižením pásky, s požehnáním budovy a s prohlídkou Komunitního domu Řepiště s malometrážními byty převážně pro seniory, se spolkovými prostorami a s keramickou a výtvarnou dílnou;
- Oslava 60 let kopané v Řepištích.

Jelikož léto ještě nekončí, mohou se senioři těšit na další lákavé a zajímavé akce, zájezdy, pobyty v přírodě a jiné.

Dagmar Chlupatá a Tomáš Staníček
Klub seniorů Řepiště

Mezinárodní sportovní hry v Mostu pohledem kapitána 13. - 15. července 2022

Po přestávce vynucené covidovou epidemií se letos v červenci opět uskutečnily Mezinárodní sportovní hry seniorů, tentokrát v Mostu. Prostory poskytla Střední škola technická i se sportovním areálem v těsné blízkosti.

Po sportovních hrách v různých krajích se pak o prázdninách scházely nejlepší výběry sportovců České republiky na společném sportování s mezinárodní účastí. Když jsme se v červenci roku 2019 loučili v Českých Budějovicích po mimořádném úspěchu celého týmu Moravskoslezského kraje (celkově 1.místo v družstvech) na nádraží s dalšími účastníky, tak zaznělo: *"Za rok na viděnou v Mostu!"*

To nemohl nikdo z nás tušit, jak velká překážka nastane nejen v našem plánování, ale pro lidi na celém světě. Letos se konečně po třileté odmlce mohlo splnit tehdy vyřčené přání. Pro nás ze severu Moravy to byla další dlouhá cesta vlakem. Jižní Čechy jsme tentokrát vyměnili za severnější část naší krásné země a jelo se do Ústeckého kraje. Pandemie změnila mnoho věcí v našich životech a postihla i ekonomickou situaci. Dotklo se to výrazně i samotných her, které bývaly v těch předcházejících ročnících čtyřdenní, letos se pobyt zkrátil o den a také se snížil počet členů v družstvu z osmi na šest s podmínkou mít v týmu minimálně tři ženy. Měl jsem již z minulých krajských her vytipované reprezentanty, ale s tím, jak se měnily stále podmínky i disciplíny na hrách, mi nebylo jasné, jak výběr složit.

Jak jsem uvedl, bylo vše skromněji provedeno a poprvé se vyhlášovaly jen první tři družstva a nic víc. Což je škoda, když víme, jak úspěšně si v minulých ročnících vedli individuálně naše ženy a muži ve vícebojích.

A jak 5.ročník Mezinárodních sportovních her dopadl? Kdybych hodnotil jednotlivé oblasti, tak místo konání bylo pěkné, ubytování i stravování z těch ročníků, co jsem byl, na velmi dobré úrovni. Velké výhrady padly nejen z našich úst k formě hodnocení jednotlivých disciplín a nefér postupů při zapisování výsledků. Jestli na začátku her proběhl slib za sportovce i rozhodčí, tak fair play dostalo pořádnou facku. Určitě bude nad čím přemýšlet do dalších ročníků, především je potřeba sjednotit disciplíny a vytvořit jednotný systém bodování, aby se zabránilo pochybnostem a všichni si mohli ověřit dosažené výsledky, a především získat bodů.

To nejlepší si přece jen nechávám nakonec. **První místo získal výběr Moravskoslezského kraje zastřešovaný OOC Seniors Ostrava**, druhý skončil Jihočeský kraj a třetí kraj Liberecký. Jak prohlásil hlavní organizátor her Alois Malý, další družstva obsadila dělené čtvrté místo. Chtěl bych na závěr poděkovat za výbornou reprezentaci těm, co bojovali v krásných nových dresech KRS MSK: Jaroslava a Josef Blahovi, Vladislava a Josef Fialovi a Kateřina a Karel Moškořovi. V červených se pak zaskvěl a **první místo** nečekaně a zcela zaslouženě vybojovali: **Marie Darmovzalová, Kateřina Videnová, Anna Tihelková, Jiří Král, Milan Starý a Václav Stanovský.** ↓

Družstvo Moravskoslezského kraje - Most 2022

Výběr našeho kraje patří vždy bezpochyby do užíš špičky aspirantů na nejvyšší místa v celkovém pořadí. Sám jsem vedl naše výběry v pozici kapitána na posledních třech hrách a přivezli jsme kompletní sbírku, to je první, druhé a třetí místo v družstvech a několik z nás se stalo též nejlepšími vícebojaři ve věkových kategoriích žen a mužů. Jak jsme s předsedou konstatovali: *"My už máme za ty roky nejvyšší cíle splněny, ale proč nesbírat pro Moravskoslezský kraj úspěchy další."* Nahrávala k tomu i jedna příležitost navíc. Do Mostu totiž jel i druhý tým z kraje a my tak mohli poskládat dvě kvalitní družstva se zkušenými medailisty z minulých ročníků.

Karel Moškoř

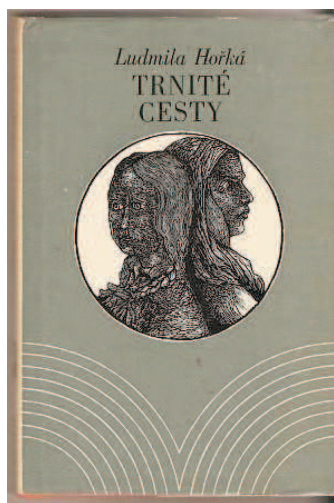
Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů. Vydává Společnost senior, z. s.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi,
Hana Kuchařová, Eva Mudrová.

Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, z.s. Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava IČ 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
Neprodejné. Po přečtení nevyhazujte, předejte prosím dál...
E-mail: info@seniortip.cz www.seniortip.cz

Slezská Božena Němcová

Byla to palčivá touha vyprávět. Vyprávět svůj osud, vyprávět o životě svých bližních, Hanysků a "robek", ale také vyprávět smyšlené příběhy o hastrmanech a strašidlech pro děti. Kdo znával skromnou a upracovanou paní Marii Šindelářovou, která se skrývala za literárním jménem **Ludmila HOŘKÁ**, potvrdí, že síla mluveného slova této ženy byla přesvědčivá a poutavá, takže později i její novely a kronikové romány daleko předstihly běžnou regionální literaturu.

Narodila se v roce 1892 v malé obci Dvořisko, ležící mezi Štítinou a Kravařemi na Hlučínsku. Vyrůstala ve skromných poměrech a bídu vesnického lidu měla na očích dnes a denně. Obecnou školu vychodila ještě za Rakouska ve Štítině a pak jí otec povolil dva roky rodinné školy, v níž si nejvíce libovala při psaní slohových cvičení a růžových psaníček pro svoje spolužačky. Jak sama uvedla ve svých vzpomínkách, ostatní předměty ji příliš nebavily a také v nich moc nevynikala. Když skončila s tímto dost chabým vzděláváním, musela vypomáhat otci v malém šenku na Dvořisku, který po jeho smrti sama vedla. Právě toto místo se jí stalo zdrojem největší inspirace, neboť tady, u několika stolků, se probírala politika i místní senzace, vykládaly se tu bajky a pověsti. Podle pamětníků bývala hospůdka na Dvořisku tribunou místních občanů, a ona naslouchala. A také si zapisovala své první veršičky, písničky a povídky.

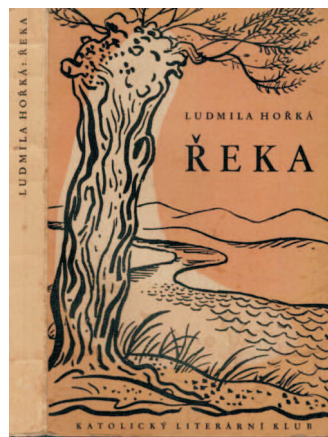
Teprve po první světové válce se podmínky pro tvůrčí zájmy nadané Mařenky Šindelářové - alias Ludmily Hořké - poněkud zlepšily a za pomoci svých různých známých se dostala do styku s opavskou literární společností. Od dvacátých let spolupracovala s tehdejšími časopisy '**Náš domov**' a '**Moravec**'. A právě v časopise '**Moravec**' se v roce 1923 objevila jedna její básnička. Ve svých zapsaných vzpomínkách k tomu autorka říká: *"...to jsem tenkrát právě ležela v opavské nemocnici a tehdejší redaktor časopisu 'Moravec' mi tu otištěnou básničku přinesl. Schoučila jsem se celá pod pokryvkou a tam polykala slzy štěstí jako ty nejsladší medové koláče..."*

Potom už byly uveřejňovány její verše jeden za druhým. Psaní však tehdy nepatřilo mezi běžné zájmy vesnických žen, a tak odlišné chování mnohem vnímavější a nadanější Ludmily Hořké místní veřejnost velice pobuřovala. *"Moje psaní rozhorlilo hlavně ctižhodné matrony a ty nade mnou vynesly rozsudek..."* >...jak to, že ta něznahaňba se opovažuje psát do cajtunkův? Či ona si myslí, že je jaký profesor, lebo jednorol, lebo že je mudřejší jak my? Dyby radši porachovala baňkarty a hleděla si roboty...<

Ale ne každý takto hodnotil psaní chytré Marušky ze šenku na Dvořisku. Našli se i rozumnější lidé, hlavně ti, kteří už třeba za světové války prošli kus světa a věděli o životě

něco víc. *"To když mi třeba nějaký staříček přišel povědět svůj příběh, nebo příhody, které slyšel a chtěl, abych to taky 'napisala do cajtunků'. Hned jsem zapomínala na všechny hrubé nadávky a nesmyslnou zášť a nemyslela na další rány. To jsem viděla před sebou jenom tu širokou rozoranou zemi, na kterou jsem si tak směle stoupla proti mysli všech, zemí, po které chůze je velmi, velmi těžká. Ale já se nevrátím, až došlapu chodníček pro ty, kterým by se jednou zlíbilo jít za mnou. Ušlapu jej tak, by se jim po něm již lehčeji šlo, aby je hrbolatá chůze v rozorané zemi už neodradila a nešli zpět..."*

První snahy Ludmily Hořké o vlastní povídky, příběhy, osudy různých hrdinů, pokusy o novely, se objevily až ve třicátých letech. Sama prožívala těžké životní osudy. Vychovala mnoho dětí, tvrdě pracovala v hospodářství i v šenku, a tak na vlastní kůži pocítila hospodářskou krizi, nezaměstnanost a celkovou bídu lidu Hlučínska. Pro svoji aktivní činnost, pokrokové názory a účast ve vlasteneckých spolcích byla hned od počátku nacistické okupace pronásledována, a tak si tragické události svého rodného kraje prožila svými životními osudy.

Její románová kronika "**Doma**" vyšla v roce 1943, navazující kniha "**Řeka**" v roce 1946. Další kronika "**Dolina**" pak byla vydána v r. 1962 a uzavřela autorčinu výpověď o historii rodného kraje. Vrcholnou prózou Ludmily Hořké je "**Bejatka**" z roku 1960. Tady se projevila moudrost a lety načerpané zkušenosti autorky. Životní osud hlavní hrdinky sledujeme v historických souvislostech mezi dvěma

světovými válkami. Však také do dnešních dnů v obci Štítina, kde autorku lidé důvěrně znali, existoval národopisný taneční a pěvecký soubor s názvem "**Bejatky**". Holčičky, dívky a ženy od čtyř do sedmdesáti let si vážily svého členství v tomto ryze slezském souboru.

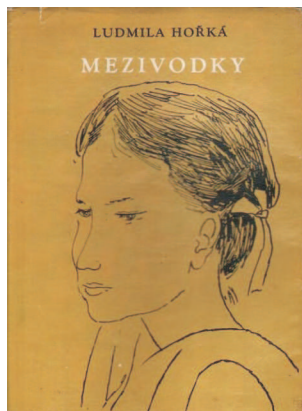
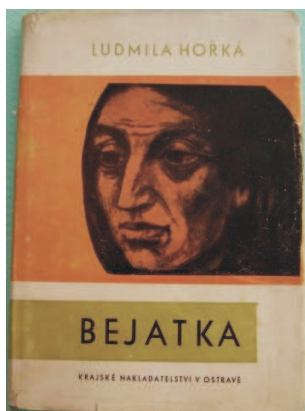
Ludmila Hořká napsala samozřejmě ještě další knihy. Její tvorbu uzavřely v roce 1964 "**Bílé punčochy**". Obraz válečného strádání, nástup fašismu na Hlučínsku, kde lidem někdy začínalo být jedno, jestli budou žít jako Češi nebo Němci, hlavně, že budou žít. Spisovatelka se rozhodně postavila proti této apatii a dala vyznít svému přesvědčení, že v rodné zemi bude zase žít spokojený lid bez fašistické nadvlády. Když jsem se probírala vzpomínkami její nejstarší dcery, zaujal mne tento postřeh dokumentující silnou touhu Hořké po radostném mírovém životě. *"Za naším domem byla poměrně rozlehlá zahrada a tam rostly tři košaté jabloně. Maminka vždycky zdůrazňovala, že je zasadil její tatínek. Plody měly tak dobré, že jsem lepších nikdy v životě nejedla."*

Jednou, to bylo v létě, vedro k zalknutí, měli na poli za naší zahradou cvičení vojáci. Maminka stále vyhlížela z domu k poli. Pak sebrala košík, šla na zahradu a z každé jabloně trhala jablíčka, až byl plný. Pak šla na pole počastovat vojáčky. My, děti, bylo nás tam tehdy sedm, jsme stály na plotě a zvědavě pokukovaly. Vojáci mamince děkovali a divili se, že je podarovává, když má sama tolik dětí. Vidím maminku dodnes, jak tam stojí, hlavičku nakloněnou a povídá jim, že ví, co je to žízeň v takovém parnu. A že má také syny - a její nejstarší že půjde brzy na vojnu..."

Nezlomná síla pomohla Ludmile Hořké prosadit se mezi literáty. Podobnost opravdu náhodná, ale nezvratitelná, je mezi ní a Boženou Němcovou, kterou velmi ctěla. Dílo Ludmily Hořké hodnotili s obdivem například Marie Pujmanová, František Halas či Vladimír Holan. Škoda jen, že ze zapadlé vesničky Dvořísko bylo pro ni tak nesnadné dostat se do Prahy a být v centru všeho dění. Jistě by se její dílo i osudy mohly utvářet jinak. Ale ani tak nežila a nepsala nadarmo. Její povídky i romány leckde v knihovnách sice leží tak trochu v zapomnění, ale přečtete-li si je, budete překvapeni, jak barvitě a zajímavě jsou tady popisovány prosté lidské osudy. Její "Bejatky" či "Mezivodky", to jsou průzračné studánky lidové slovesnosti a přírodních krás jejího rodného, kdysi tak chudého kraje.

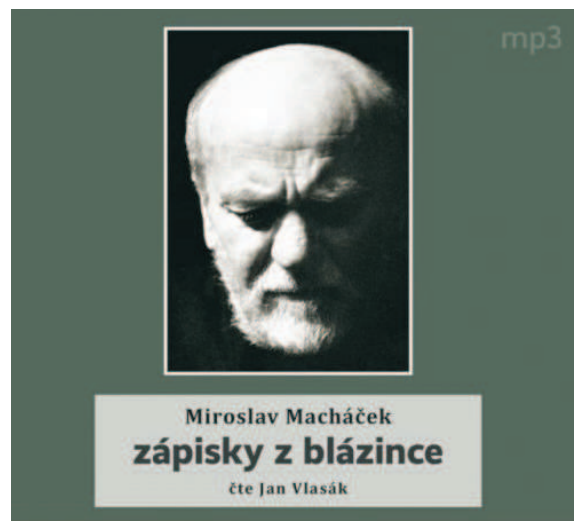
Ludmila Hořká - Marie Šindelářová zemřela v říjnu roku 1966. Její hrob na Štítinském tichém hřbitůvku kryje leštěná černá mramorová deska a náhrobek bez veršů a ozdůbek hlásá pouze to, kdo tady odpočívá... A lidé to vědí, protože snad nikdy na tomto místě nechybí zapálená svíčka nebo kytička lučního kvítí, které měla tak ráda...

Hana Kuchařová

ZÁPISKY Z BLÁZINCE

Deníky známého **herce a režiséra Miroslava Macháčka** z doby, kdy byl "odejit" z Národního divadla, se odehrávají v prostředí bohnické léčebny.

Byla sedmdesátá léta a normalizace. V roce 1975 přednesl na veřejné schůzi kritický referát, po kterém se komunistické vedení ND vztekalo a přemítalo, jak se zbavit člověka který byl krátce předtím oceněn jako nejlepší režisér tohoto divadla. Byl na něj vyvíjen tlak, aby odešel sám. Nástup na léčení do Bohnic se zdál jako lepší východisko.

Dcera Kateřina napsala k této audionahrávce úvod a sama jej přečetla. Píše zde mj., že legendární režisér, její otec byl komplikovanou osobností. A v prostředí léčebny trávil čas s dalšími „komplikovanými“. Čtenář či vlastně posluchač této mp3 se ocitá v prostředí, odlišném od "normálního" běhu všedních dnů pracujících. Vystupuje zde řada osobitých postavíček, prožíváme s nimi jejich denní léčebné programy i volné chvíle, které jdou někdy režisérovi na nervy, jindy s nimi v dobré náladě popíjí rum v blízké hospodě, kde se schovali před náhlým deštěm. Jsou zde popsány i víkendy, kdy může na propustku domů, ke své ženě Janě, o mnoho let mladší, o čemž se ve svých myšlenkách často zabývá. Přemýšlí i o tom, co bude, až se z léčebny vrátí a touží po Činoherním klubu. Je rád, když za ním chodí herci z divadla na návštěvu a také se s nimi stýká při svých propustkách domů. Neméně zajímavý je jeho životopis, který psal v léčebně jako součást jednoho z programů.

Miroslav Macháček pobyl v Bohnicích půl roku, pak se vrátil k divadlu a filmu. Režíroval např. hru Měšťáci Maxima Gorkého v Tylově divadle, v roce 1979 v témže divadle Naše furianty Ladislava Stroupežnického, a za rok Vévodkyni valdštejnských vojsk Oldřicha Daňka. Jeho jméno bylo tabu v rozhlase i v televizi. Do Národního divadla se vrátil nakrátko v roce 1989, ale komunisté ho ještě před "sametem" stačili poslat do důchodu. Ne nadlouho. Devadesátá léta ho naplnila novou tryskající energií, s níž tvořil další nevšední díla v divadle i ve filmu. Výčet děl tohoto pozoruhodného umělce je skutečně obdivuhodný, stejně jako jejich kvality.

Zvukovou knížku v délce šesti hodin načetl herec Jan Vlasák a vydal Tebenas.

Eva Střížovská

Myslete pozitivně

Je v našem životě více optimismu nebo pesimismu? Cítíte se šťastní nebo naopak? Když se zeptám, jak se vám teď daří - a nezáleží na tom, zda v práci, doma nebo čert ví kde ještě - jak mi odpovíte?

Zkuste si se mnou malý experiment. Vzpomeňte si, kolik důvodů k radosti vás potkalo za poslední měsíc, týden, tři dny... Na tom zase tolik nezáleží, leda byste toužili ukázat přednosti (resp. nedostatky) své paměti. Upřímně doufám, že jste si vzpomněli alespoň na něco, někdy to nebývá zrovna lehké. Určitě si takhle oživené události někde poznamenejte, třeba jen přibližný počet, protože nyní vás čeká stejný postup, akorát, že zapátráte po věcech, které vám už tolik radosti nepřinesly. Víím, že necítíte zrovna přehnanou touhu se k nim vracet, ovšem pokuste se o to. Třeba jen odhadněte, zda jejich množství převyší první skupinu.

Nuže, jaké jsou výsledky? Podělím se s vámi o ty své a předpokládám, že vás snad až tolik nepřekvapí, že soubor skončil plus mínus nerozhodně. A čím delší časový úsek bych zkoumal, tím by se skóre stávalo více a více vyrovnanější, až by došlo k takřka dokonalé shodě.

Možná teď nesouhlasíte. Třeba si klepete prstem na čelo a kroutíte hlavou, jakáže moudra vám servíruju. Na důkaz svého rozčarování šermujete ve vzduchu počmáraným papírkem, kde se skví jasný debakl té či oné možnosti. K takovému případu může dojít snadno, stačí si kupříkladu vybrat příliš krátké období, kdy třeba dnešek je shodou okolností váš "den blbec". Dovolím si tvrdit, že toho „dobrého“ i "zlého" se v našich životech nachází zhruba stejně bez většího rozdílu. Na první pohled se to tak ale vůbec nezdá! Proč? Většinou si totiž mnohem více a pozorněji všímáme toho špatného. A je to logické. Problémy vyžadují řešení, náš zájem a jednání. Naproti tomu s něčím pozitivním se nemusíme nijak urputně lopotit, spokojeně kvitujeme, že se to stalo a za chvíli to pouštíme z hlavy. Když všechno funguje, jak má (kdy se to však stane, že?), bereme to svým způsobem jako samozřejmost. Jakmile se však cokoli pokazí, hned se nám začnou na čele dělat vrásky jako o závod a mračna chmur se stahují nad naší hlavou.

Příklad nejbezprostřednější. Píšu na svém notebooku. A co všechno hrozí narušit tenhle harmonický stav a vztah? Výpadek elektřiny, hardwarová porucha, napadení virem či jiným neřádem z internetu, vylití kafe do klávesnice... Stačí jedno z toho a moje nálada poletí strmě dolů. Neměl bych si tedy současný stav náležitě vychutnávat? Ano, jenže činím tak? Spíše ne. Měli bychom si tedy více všimát všeho, co nám poskytuje nějaký, byť sebemenší důvod k radosti a také si ji náležitě vychutnávat. A takových, snad i záminek, existuje hodně. Třeba už jenom to, že vám někdo odpoví na pozdrav, že v rádiu hrají vaši oblíbenou písničku. I to, že někomu na ulici poradíte, jak se kam dostane, v sobě skrývá důvod k drobné radosti. Říká se, že smích léčí. Nevím. Ano či ne, faktem je, že je prostě mnohem lepší chodit po světě s úsměvem na rtech než bez něj. Takže se smějte, radujte se z každodennosti a myslte pozitivně!

Tomáš Zářecký

Seniorské zamyšlení

Slovo senior vyznívá téměř cizokrajně. My v Česku říkáme: důchodce neboli penzista. Důvodem tohoto označení je věk. Uplynulé roky, prožité šťastně, ve starostech, v lásce, se smůlou i štěstím, s nadějí, s nemocemi, v měnících se režimech, a pokaždé s obavami. Jistota ke slovu "Život" nepatří. Možná, že bychom byli s jistotou nešťastni, ačkoli po ní kolikrát toužíme. Pomyslná jistota člověka uspává, zastavuje a místo abychom se dávali člověčí cestou plnou výmolů, krásných zážitků, proher i výher, utápěli bychom se asi v zápeční jistotě. „Jednou jsi dole, jednou nahoře...“ Píseň pánů Voskovce a Wericha nelhala a nelže. Snad jen v tom, že mnozí jsou jen pořád dole a k výšinám se nedostanou. To neznamená, že to místo nahoře oplývá štěstím. Jdeme tou krátkou cestou k horizontu a zdá se nám, že hodiny běží rychleji a rychleji. Přibývá chorob, ubývá přátel, přibývá holí, ubývá dalek, a nestačíme chápat záplavu nových, prý moderních věcí: počítače, cizojazyčné názvy - rodná řeč je plná nepochopitelných slov, mění se ulice, politika - jen člověk stárne stejně rychle a trvale.

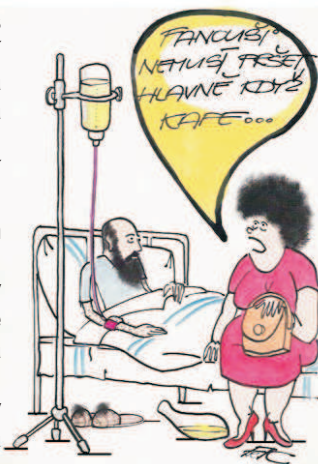
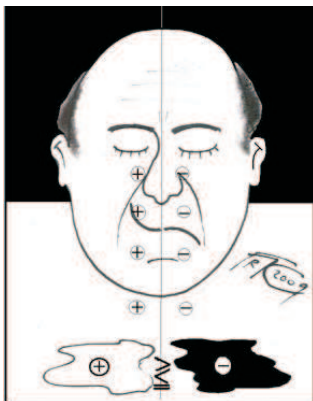
Nebědují! Berme to s nadhledem. To, co nás nyní souží a plní mysl, čeká každého, kdo přijde po nás a nyní nás míjí svižným krokem.

Je smutně legrační nadávat na zkaženou mládež. Vše, co tu užívá, je dílem minulých generací, tedy i nás. Přejme dětem a vnukům, aby měli dobrý život, aby se nevzdávali na té cestě, která je podobná té naší.

Chovejme se tak, aby na nás nevzpomínali jako na žlučovitě škarohlídy, nerudné dědy a babky. Nečeká je žádná "procházka růžovým sadem". My máme vrásky, zkušenosti, leccos nás trápí, ale naše srdce jsou stále mladá. Jen mysl nám stárne a zapomínáme, jací jsme byli. Káráním, neustálým rádcovstvím, spíláním, zdůrazňováním, že my jsme byli lepší, ušlechtilejší, morálnější, nelžeme si. Za dobu našich životů byly diktatury, okupace, udavači, války, a my? Museli jsme šlapat v řadě a nadávat "za vrátky". Nejsem jiný. Občas zapomenu na rozum a rozčiluji se, radím, poučuji ve snaze pomoci svým dětem a vnoučkům. Víím, že jsme kolikrát nevlídní a zaujatí z lásky k těm, které milujeme, ale v té chvíli si uvědomím, že je to také z důvodů bezmoci zastavit ten neúprosný čas. Je to hořkost nad neodvratným koncem mládí, nad ztrátou sil. Nemoci, které se k nám s příchodem podzimu stěhují nám na náladě nepřidávají.

Nejtěžší je být přísný, ale spravedlivý! Nehledám jen špatnost ve všem a v každém. Snažím se nalézt příčinu. Pokouším se dívat na okolní svět jako na divadlo, kde už nehrajeme hlavní roli ve hře "Život", pro které jsme všichni bez rozdílu psali scénář. Pokaždé, když podlehnou emocím a barvím své kázání chmurnou barvou, vzpomenu si, co čeká mladou generaci v budoucnosti a sevře se mi srdce. Buďme na sebe vlídní. Pomáhejme a neubližujme. Kyselé okurky jsou dobré na kocovinu. Ale když je kyselý člověk, kocovina trvá stále.

Josef Fousek, táta, děda (nar. 12. 3. 1939)

Orientačnímu běhu je možné se věnovat i v pozdním věku aneb chuť a odhodlání něco nového zkusit

Sdružení seniorů ČD Ostrava hl. n. ve spolupráci s Koordinačním centrem seniorů Ostrava připravuje každoročně sportovně poznávací akci pro všechny seniory formou orientačního běhu/pochodu. Orientační pochod/běh (ve dvou kategoriích podle kondice) se i letos bude konat v areálu ostravského Bělského lesa. Orientační mapy trať v zalesněném porostu připravil ing. Josef Juřeník a jeho kolegové ze Sportovního klubu orientačního běhu, kteří mají s touto aktivitou dlouhodobé zkušenosti.

Není se čeho obávat, před zahájením pochodu podají organizátoři instruktáž k pravidlům čtení mapy a přiblíží jednotlivé značky používané v orientační mapě, kterou každý účastník obdrží. Věříme, že i letos tato aktivita osloví hodně seniorů, a že si na akci nejen protáhnou tělo ale že se i pobaví ve společnosti ostatních při malém posezení.

Datum konání: 19. října (Středa)

Technické zabezpečení: Ing. Josef Juřeník se svými přáteli a materiálem ze SK OB Ostrava, z.s.

Místo akce: areál Bělského lesa (jižní část MO Ostrava-Jih)

Shromaždiště: areál Ostravských městských lesů a zeleně (OMLaZ), s.r.o., sídlo ředitelství jejich společnosti, kde bude k dispozici jako zázemí: venkovní posezení na zahradě areálu (krytý venkovní přístřešek s ohništěm a venkovními grily s posezením pro účastníky).

Dostupnost: autobusy MHD na zastávku „Náměstí SNP“ nebo zastávku „Hotel Bělský les“ (známou jako Helbich) a odtud pěšky asi 700 metrů (**bude značeno žlutými fáborky** z obou zastávek) až do areálu OMLaZ, který se nachází v SV části prostoru Bělského lesa.

Parametry tratí: trasa **A** - délka ideálním postupem pro ty co to už někdy zkusili 3,1 km, trasa **B** - pro méně odvážné, délka 1,4 km ideálním postupem, převýšení 8 metrů.

Charakteristiky tratí:

Trať A prověří, jak se budete orientovat na asfaltových a širokých cestách, několik kontrolních bodů jsou umělé objekty postavené člověkem (ploty), ve střední části, kde se budete pohybovat převážně po lesních cestách a pěšinách je **část trati** v místech odbočení nebo křižovatky **vyznačena žlutými fáborky**, které jsou pověšené na vzdálenost, jak jsou umístěny turistické značky.

Trať B - téměř všechny kontroly na této trase jsou přímo na cestách a pěšinách.

Popisy kontrol jsou slovní a budou přilepeny na mapách a jsou použity i názvy a popisy, které vám místo kontroly snáze identifikuje - (například oplocenka, informační tabule). Na kontrolních stanovištích v terénu bude stojan se zavě-

šeným bílo-červeným textilním lampionem a upevněným razicím zařízením - plastovými kleštičkami - k označení průchodu kontrolním stanovištěm. Číslo kontrolního stanoviště je číselný dvojmístný kód na štítku upevněném na stojanu.

Označování průchodu kontrolním stanovištěm: bude mechanické a **samoobslužné**, tj. kleštičkami upevněnými na stojanu kontroly (perforováním papírového startovního průkazu do určeného políčka) a to ve stanoveném pořadí kontrol. Po příchodu do cíle účastník pochodu průkaz odevzdá a organizátoři zkontrolují, zda má průchod všemi kontrolami zaznamenán a ve správném pořadí. Nenalezení kontroly nebo její nesprávné označení bude penalizováno přidáním 5ti minut k výslednému času. Vše bude důkladně vysvětleno a názorně předvedeno na instruktáži před závodem.

Systém soutěže:

Startovat budou účastníci ve stanovenou celou minutu (na stanovený startovní čas jako v normálním závodě v OB) s určenými časovými rozestupy, a to 5 minut od předchozího, resp. následujícího účastníka své kategorie. Po absolvování tras všemi zúčastněnými (co se přihlásí a odstartují) se provede vyhodnocení soutěže v obou kategoriích s vyhlášením nejlepších (na 1. až 3. místě s předáním medailí, diplomů a drobných věcných cen). Všichni, kdo úspěšně svoji trasu absolvují, obdrží na památku účastnický diplom.

Prezentace přihlášených nebo i těch, kteří se rozhodnou až v uvedený den:

8:45 - 9:30 hod. Na prezentaci obdržíte papírový startovní průkaz a dohodnete si čas Vašeho **startu od 10:00 hodin**.

Názorný výklad a instruktáž účastníků: 9:30 - 9:50 hod.

Co bude potřebovat účastník akce: chuť a odhodlání něco nového zkusit, mapu pro OB (tu dostane na startu), startovní průkaz (ten obdrží při prezentaci), les (ten na nás čeká), oblečení vhodné na vycházku lesem a pohodlné boty.

Přihlášku e-mailem nebo SMS zprávou na kontakt: (tel. 602 785 092, e-mail: jurenik@volny.cz) do 4.10.2022 s uvedením Jména a příjmení, kategorie, ve které chci soutěžit (A, B). Přihlásit se lze případně i v den závodu. Na všechny odhodlané seniory z celého kraje - zvědavé a toužící po pohybu spojeného s hledáním kontrol, se těší

Ing. Josef Juřeník s přáteli ze SK OB Ostrava,
člen výboru Sdružení seniorů při ČD OSŽ Ostrava
a

Koordinační centrum seniorů Ostrava, z.s.

Pokračování ze str. 1

Základní program „Živá příroda nadosah“, má řadu variant, zohledňující věk a znalosti posluchačů. Jeho délka pak je od necelé hodiny pro malé děti, až po dvouhodinový program nabitý informacemi pro středoškoláky a dospělé posluchače.

Nemáme však žádná živá ochočená kontaktní zvířata, kterých by se mohli návštěvníci dotýkat. Celou aktuální nabídku najdete na našich webových stránkách www.csopnj.cz

Ježek západní - popálený při vypalování trávy

Jak má člověk správně postupovat, najde-li poraněné zvíře?

„V prvé řadě je potřeba zvážit, zda je jakýkoli zásah nutný. Když zvíře jeví jednoznačné známky zranění - krvácející rána, končetiny v nepřírozené poloze, ptáci drží křídla nesouměrně apod., je potřeba kontaktovat záchrannou stanici. Malá zvířata můžete sami odchytit a umístit například do uzavřené papírové krabice s malými otvory pro přístup vzduchu. Pozor na savce! Nenechte se pokousat! Vždy jde o riziko nebezpečných infekcí. Při jakékoli nejistotě nejdříve volejte. Nesprávný zásah může situaci zhoršit. Kontakty na záchranné stanice, sdružené v Národní síti záchranných stanic ČR, najdete na adrese: www.zvirevnouzi.cz.“

Kachna divoká - líhnoucí se mláďata

Poštolka obecná - samec popálený elektrickým proudem

Mají handicapovaná zvířata jiná pravidla chování než zvířata zdravá?

Záleží na druhu handicapu. Naší základní snahou je vrátit zvířata do přírody. Vše je tedy směřováno k tomu, aby zůstaly zachovány všechny vzorce chování tak, aby návrat do přírody byl možný. Handicap zabráňující vypuštění do přírody může být na první pohled pro laika těžko postřehnutelný. Jde zejména o zvířata odchovaná lidmi od malých mláďat, kdy dojde k tzv. "vtišťení" na člověka. Mláďe, které vidí kolem sebe jen lidi, začne považovat člověka za svůj druh, není schopné v do-spělosti vytvořit pár s jedincem svého druhu a pak může považovat jednoho člověka za svého partnera a ostatní za soky - vetřelce, které je potřeba vyhnat nebo zabít. Jde ve své podstatě o vážný, nevratný psychický defekt.

Labuť zachycena v síti

Příkladem je naše samice orla skalního, která je v záchranné stanici od roku 1998, kdy měla tři roky.

Režim u trvalých vážnějších fyzických postižení pak zohledňuje rozsah následků. U špatně létajících nebo nelétajících ptáků jde zejména o rozmístění osedávek - bidel tak, aby pták mohl vyskočit výše a zároveň si neublížil, pokud bude nekoordinovaně padat dolů.

V čem by podle Vás mohla být zvířata příkladem pro lidi?

U zvířat najdete všechny myslitelné příklady chování a vztahů. I takové, které si nedokážeme představit. Nedělejme si iluze, že zvířata jsou čestná, spravedlivá, věrná apod. Někdy to tak opravdu je, jindy to tak může vypadat jen proto, že nejsme schopni vidět všechny podrobnosti, nejčastěji však jde o jednoznačnou a bezohlednou snahu prospět sobě a svým potomkům. Tím nechci zvířata nijak "shazovat" nebo odsuzovat. Zvířata nejsou ani čestná ani krutá. Jsou taková, jaká jsou. Zabije-li rodič svého potomka nebo zabije-li mládě svého sourozence, není to necitelnost nebo krutost. Je to snaha zachovat své zdravé a silné potomky (rodiče) nebo zbavit se konkurence (mláďata). Krajní pohled pak nabízí tzv. "teorie sobeckého genu". Je na každém z nás, co si vybere.

Text: Jiří Muladi; Foto: Jan Kašínský